

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радамі

Газета Верховної Ради України

◆ № 198 ◆ П'ятниця, 11 жовтня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

10

14

Закон України

ПРО ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА

Н А прес-конференції для радянських та іноземних журналістів Прем'єр-міністр України В. Фокін повідомив, що хлібних картонів в Україні не буде. Проблему із загальною хлібом забезпечення вирішено. У магазинах з'явиться уільнову продукцію борошно. Його запасів вистачить достатньо.

С ПІЛКА жінок України в зв'язку з вибором Президента прийшла завершення до краю, зокрема, говориться. Наше громадянське, самостійне, демократичне організаційне звільнення всіх жінок, незалежно від національності, соціального походження та професійної належності, політичних та релігійних поглядів, — підтримати Леоніда Макаренка Кравчука.

В ЧОРА в Черкасах відкрився міжрегіональний науково-практичний конференція «Проблеми соціального і духовного відродження села на сучасному етапі». Вісний Українці, інших суверенних республік Москви, Санкт-Петербурга есбічно розглянуть питання, що стосуються сільського життя в умовах різноманітності форм власності і нових економічних відносин. Будуть обговорені проблеми сім'ї, школи, інтелігенції, сільської обшчини і трудових колективів, формування нових ціннісних орієнтацій на селівина.

Б'ЄМО НА СПОЛОХ — РЯТУЙМО ГЕНОФОНД

6

7

7 БЕРЕЗНЯ НИНІШНЬОГО РОКУ у «ГОЛОСІ УКРАЇНИ» ВИЙШОВ ДРУГОМ ВІДКРИТТІ ЛІСТ ВІДОМІХ ВЧЕНІХ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ Л. КРАВЧУКА ПРО СТВОРЕННЯ ПРОГРАМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕНОФОНДУ УКРАЇНИ ТА СКЛИКАННЯ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З ЦЬОГО ПРОБЛЕМИ ПІД ЕГІДОЮ КОМПІСІ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ. СЬОГОДНІ ПРОЄКТ ЦЬОЇ ПРОГРАМИ ГОТОВИЯ. А 16-18 ЖОВТНЯ ПРОХОДИТИМЕ ЗГАНУВАНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

УГОДА ПІД ЗНАКОМ ПИТАННЯ

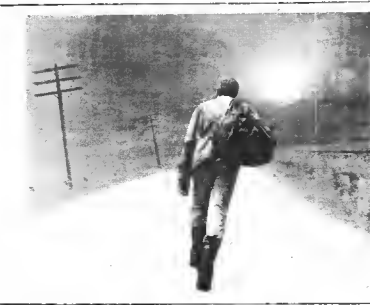
Розбіжності в російському керівництві ставлять під знак питання майбутнє міжреспубліканської економічної угоди, звані член Політичного консультативного комітету між Президентів СРСР і України. На його думку, коли ми було Президентів СРСР і України, між різними утвореними в уряді та Верховній Раді республіки розгорнулася затята боротьба, яка може паралізувати уряд Росії і створити небезпечні перешкоди на шляху до економічних реформ.

ЗНОВУ «РУКА КДБ»

КДБ піднімає спроби керівництва Грузії досягти примирення з опозицією — така зазначення на адресу адміністрації Бачішвілі виступає грузинський журналіст Гогошвілі. Виступаючи перед журналістами, він наголосив, що лівий зовнішній вплив не хочуть стабілізувати становища в республіці і що ці сили добри відомі Заходові. Водночас Гогошвілі відмовився надати конкретні докази причетності КДБ до кризи в Грузії, сказавши, що це означає під загрозу його димирія інформації.

НЕРАДІСНІ ПРОГНОЗИ

Згідно з оглядом стану світової економіки, опублікованим Міжнародним валютним фондом, економічна криза загрозить Україні в Радянському Союзі в наступному році. МВФ передбачає, що в цілому випуск продукції у всіх республіках скоротиться на 10,6 відсотка. В окремі зазначається, що тільки третина економічних реформ врятує становище. Іншими словами не очікують додержуватися запевня, зростає безробіття, нестане товарів.

АПОСТОЛ ПРАВДИ, НАЦІЇ СУМЛІННЯ

9

Уже темні, темні розніш, темні щедрі не беруть очей емісії не беруть Псла і Груні, пошитою приналежності Замини. Гали і Німеччина на Драгоманову гору. І прикружених кумилив очей, нові загадки і нові душі, нові мислі: чом ми як так збуквали, з чим же ядати сьогодні до цього місця святого? 150 років тому не ціл горі атоми будинку серед саду, де народився Михайло Петрович Драгоманов — діяльність публіцист, історик, укриний, громадський діяч, поборник національного відродження України.

ПЕРЕДПЛАТНИКА — ЗА КЕРМО,

або 19.80 — НЕ ГРОШІ

«ГОЛОС УКРАЇНИ» ПРОВІДИТЬ РОЗМІРАШ АВТОМОБІЛІ «ТАВРІЯ» СЕРЕД ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ГАЗЕТИ НА 1992 РІК, ЯКІ МЕШКАЮТ У ЗАПОРІЖЖІ ТА ОБЛАСТІ.

Завдяки, 19 вересня вийшло 80 копійок — стільки коштує річна передплата «Голосу України» — на гроші проти 15 тисяч карбованців, які треба вклясти, щоб придбати автомобіль «Таврія». Це сьогодні — 15 тисяч. А завтра? Ціна ж виредлати — незмінна.

Гирдиплатиш «Голос України», ви маєте шанс уже цього року стати власником «Таврії» за 19 карбованців 80 копійок. А наступного — володарям інформації з усіх сфер політичного, економічного і просто життя республіки. Газета входить до українського і російського мовлення.

Передплатиш «Голос України» на 1992 рік, надішліть адресу з номером квитанції на адресу редакції: Київ-47, вулиця Небесна, 4, на конверті зробить помітку «Таврія».

Розмір «Таврії» проводили комісія у складі працівників редакції, трудового колективу заповідного автозаводу «Комунар» та народних депутатів України. Про його результат повідомимо читачам в одному з грудневих номерів газети. А першого січня 1992 року надрукуємо фоторепортаж про те, як саме передплатник із Запоріжжя чи області став власником «Таврії».

7

«ТЕБЕ
ТРЕБА

ЗААРЕШТУВАТИ...»

ТАКУ ПОГРОЗЛИВУ ФРАЗУ ПОЧУВ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕСЕРОТУ ДЕПУТАТ МІСЬКРАДИ ВОДІЙ АНКОЛА ДУДКО НА СВОЮ АДРЕСУ.

ВІД ЧИЙОГО ІМЕНІ?

28 жовтня в Одесі намічено провести об'єднане засідання голови Одеської міськради В. Хирсонської області Рада та Голови Верховної Ради КАРСР. До порядку денного включено питання про об'єднання поточного моменту напередодні референдуму і президентських виборів. Депутат області Рад Ю. Запорожченко та голова Одеської міськради В. Силичово запропонували учасникам зустрічі чітко визначитися, від чийого імені вони актуалізують. Діагно зважати об'єднати у майбутній зустрічі зародки республіки Новоросії.

Рух-прес.

ВРУЧЕНО КАНДИДАТСЬКІ ПОСВІДЧЕННЯ

ГОЛОС України

Засновник —
Верховна Рада
УкраїниАДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Метастрова, 4ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Примківська —
446-92-15Відповідальний
секретар —
446-72-63Завідуючий кореспондентом
441-44-42, 224-73-54
(телефакс)

ОДДИЛИ:

парламентська —
441-84-52,
441-85-64ліквіти — 441-82-05,
441-24-61

економічні — 441-88-07

аграрні — 441-84-18

міжнародні —
446-91-20оздоровчі здоров'я —
441-88-06соціальні питання —
441-88-05

акіологія — 441-88-14

культури — 441-84-54

спорту — 441-88-08

інформаційні —
446-61-13,
441-86-20історії України —
441-88-62вісвіковий питань —
441-88-52

релігійні — 441-89-44

бухгалтерія —
441-84-90Рішопи
не рахуються
і не повертаються.

Індикс 60955

Тариф 156.200

Паредлати ціна на рік
19 крб. 80 коп.Газета виходить
3 рази на тиждень.
Сьогодні на 16 сторінок.

На засіданні Центральної виборчої комісії, яка відбулася 10 жовтня, офіційно вручено посвідчення кандидату Верховної Ради України Леоніду Кравчуку, 1934 року народження, безпартичному, та голові Львівської області Вячеславу Чорноволу, 1938 року народження, безпартичному.

Вячеслав Чорновол, якого висунули претендентом від НРУ, підтримали підписами 176 тисяч 244 громадян. Леоніда Кравчука, якого висунули претендентом численні трудові колективи, Спілка жінок України, збори військовослужбовців у військових частинах, підтримали підписами вже 250 тисяч 380 громадян. Нагадаємо, що для реєстрації кандидата достатньо було зібрати 100 тисяч підписів.

Після вручення кандидатських посвідчень відбулися імпрізована пресконференція, під час яких обидва кандидати відповіли на ряд запитань журналістів.

Першим отримав посвід-

чення В. Чорновол. Відповідаючи на запитання кореспондента Українського радіо про ставлення до пропозиції Олександра Солженіцина проводити опитування населення по областях, В. Чорновол дав зрозуміти, що бачить у цьому необґрунтовані претензії на частину території України. За такою логікою, він дав кінцям, варті було б провести опитування по хуторах і таким чином отримати згоду про приєднання до України Ленного Кута на Далекому Сході, деяких районів Ворожеччини.

Він негативно оцінив звернення, яке було розповсюджене серед військовослужбовців на території України, в якому новий міністр оборони СРСР Б. Шапошинов виступав за єдину в недалеку армію. В зв'язку з цим В. Чорновол підкреслює, що формування української національної армії зайнялося в записанням.

Він назвав незрозумілою політику деяких депутатів Верховної Ради України, які

свого часу голосували за незалежність, а останнім часом дещо замислюються.

Після на запитання відповідала Голова Верховної Ради Л. Кравчук. Він не погодився з пропозицією солженіцинського опитування українського населення на зразок відтворення Кримської АРСР, мотивуючи це тим, що на час існування УРСР не всі території входили до складу історичних українських земель. Референдум, зазначив Л. Кравчук, повинен дати відповідь на одне запитання: бути чи не бути самостійній Україні? Всі інші справи повинні вирішувати Верховна Рада. В той же час він висловив незадоволення роботою Верховної Ради, яка устанула депутатів знімає з себе відповідальність за вирішення багатьох питань і намагається перекласти це на референдум. Після цього запитання, що таким чином усе набралось 12 питань, які повинні розглядатися на референдумі, в це заважало.

Голова Верховної Ради ви-

слював свою думку про необхідність такої посади, як віце-президент, мотивуючи це тим, що у випадку неспроможності президента виконувати свої обов'язки їх довелося перекладати на інших посадових осіб. Якщо обов'язки президента візьме на себе Голова Верховної Ради — це означає необхідність концентрації в одних руках головної заповідної та вищої влади.

Голова Верховної Ради зазначив, що Верховна Рада звернулася до ООН з проханнями кандидати і проведення референдуму своїх спостерегачів, а також до республік, колишніх членів СРСР з метою спостереження.

На прохання висловитися з приводу стійки передбаченої намірами Л. Кравчука сказав коротко: головне, щоб не було ніякої угоди з кимось, а не проти інших кандидатів...

Костянтин ПАРИШКУРА, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Парламентська хроніка

ДЕ ШО ПРО «ЧЕСНІСТЬ»

Денне і вечірнє засідання 9 жовтня

Коли на сесії Верховної Ради України заходить мова про чесність у політиці, то мені одразу ж пригадується відповідь козаків-запорожців на запитання, що за це козакі кохали та чого їм не має. У масовій же свідомості побутує думка, що політика — це річ, від якої порядки доводять триматися подалі. Однак, якщо відкинути емоції, прислухатися до думки політологів, то можна переконатися, що основні політичні явища сучасного суспільства лежать при основі трієї цінностей: безпека і національна незалежність, добробут і економічний розвиток, свобода і конституційний порядок. Кожен з цих питань є бажанням народних депутатів при апріорі будувати політику керування саме цими положеннями. Тим більше, що через їх призму можна чітко побачити, що приховано за словесною еквіваксією того чи іншого проголошення, воно, коли мова заходить про питання величезної держави

і політичної волі. А саме там, на мою думку, був основний прогріб Всеукраїнського референдуму та тексту запитань, які будуть висловлені до чесності.

Нині всім актуальним є депутатів аналізувати виступи своїх колег і чітко бачити мету, яку вони переслідують. Коли ж мета вже опосередковано, але чітко була окреслена у виступі Олексія Шевцова, коли розмовляло обговорення запитання, якого повинно бути внесено в бюлетень Всеукраїнського референдуму. Відповідаючи три попередні запропоновані варіанти, Олексій Дмитрович запропонував свій. «Ми бажаючі жити в незалежній Україні, яка входить у співдружність суверенних держав колишніх республік СРСР». Оponentи думали дещо інакше. Причому депутат Анадрій Бондарчук вважає, що таким чином під прикриттям нібито захисту інтересів України продовжують захищати старі порядки, Бі-

льшого того, час, що залишився до референдуму, прихильники імперії намагаються використати для атакції проти визнання святого права народу на незалежність. До речі, головуючий Леонід Кравчук уже не вперше закликає до виринуття, бути чи не бути в будь-якому разі, має право незалежна держава. Проте дехто з парламентаріїв не бачає розуміння з реальністю і логікою подій, обстоює свої погляди. Безумовно, не право кожної території виступати Верховну Раду в дискусійний клуб за інтересами в той час, коли держава продовжує жити в безодню економічної катастрофи.

Варто і чітко дотримуватися регламенту. Але цього для сесії там, де застали розвинути всі заплановані питання. Тож щоб вийти в нормальне русло роботи, а майбутньому дозволити «палючим». А це не завжди на користь справ. Судячи з усього, вичерпалося її терпіння в головокружінні, коли він запропонував при-

пинити безплідні дискусії, окілий поперед у всіх часів велика робота. Не зайвим було б, аби ці дискусії не перетворилися в сміх.

Отже, після тривалих дискусій після виступу Л. Кравчука спільної думки: референдум, що стосується президентства, прийнято в першому читанні і передано в комісії на доопрацювання.

Спосовно мучили в демонстрації Союзу, то сесія додержавна заступників Голови Верховної Ради Володимир Гринюк провели консультації з іншими республіками — суверенними державами і висловили питання на сесію парламенту.

Протягом останньої години, відведеної для «різного», обговорено деякі питання, що стосуються президентських виборів та статусу енергетики України.

Василь ТУГЛУК, парламентський кореспондент «Голосу України».

«ШКОЛУ КОМУНІЗМУ» ПРОЙШЛИ. ЩО ДАЛИ?

Ранкове засідання 10 жовтня

Сесія вчора роботу вже без депутатських внутрішніх реалій проєкт Закону «Про професійні спілки України». Доложив голова ради Федора Незалежний професіонал України А. Ковалевський, виступили 19 народних депутатів. Законопроект не прийнято на вчорашньому засіданні. На парламентській комісії на розглядання з урахуванням усіх пропозицій та за участю зацікавлених організацій, зокрема інших професіоналів республіки.

не зайнялися комерцією, епідемією підприємствами, ідеологіями і історією купона, вибирати з мови на кшталт «ми на даній сесії мали та шкарки квартири. А «підзахисні», ті, хто роками сплутували і сплутує професіоналів з іншими людьми, що складає обмеження сплатою лікарняних, такими ж путями та роздаче портретів «жовдів» і транспарантів на святкові

демонстрації. Ось, в принципі, і все помітне в діяльності професіоналів за минулий час. Коли вони були «кількіською» організацією, поприрним сателітом «розуму, честі і совісті».

Про це та багато того іншого в говорив народні депутати в своїх виступах, характерну запитанням: чому ж професіонали не виступили з ініціативи, яка, за словами Т. Стецьківа (Львівська), була «фісиком» диктатури соціалістичної демократії» тоталітарного суспільства, зко-

ау ітуться в політику замість того, щоб займатися цим за допомогою чергової акції чи урегулювати трудові конфлікти. Цей закон розроблено і ориєнтовано не на рішення членів професіоналів, а на пропартійну професіональну комуністичну, яка, за висловом В. Сидельника (Донецька), домагається від них більшої ніж була у партійної комуністичної. Заняті виступили нинішню Федерацію незалежних професіоналів України, а замахом на монополію і право козаку виступати від імені всіх трудящих, а не тільки членів спілки, я історувати думку інших професіоналів, які виступили останнім часом, в Україні. Депутатами народними протестували й проти

(Зачитання на 3-й стор.)

Телеграфним рядком
з Івано-Франківська

А ХТО ДРУГИЙ

У селі Кривооріанка від-
круто пам'ятник знає на
місці колпашної садиби
першого Президента Укра-
їни Михайла Грушевсь-
кого.

НА СВЯТОМУ МІСЦІ

Греко-латинська про-
мова Верховини почала
богослужіння у примі-
щенні колишнього рай-
комуністичного партій-
ного комітету. Споруд-
ба стоїть на місці спале-
ної під час війни церкви.

ТИМ ЧАСОМ...

...колишній перший і дру-
гий секретарі обкому
КПУ Кураский і Поло-
ний зареєстрували в Іва-
но-Франківському цен-
трі працевлаштування
як безробітні. Обидва за
освітою — вчителі.

ЗА КРАМЛИМ СТОЛОМ

оговорено гострі про-
блеми в ряді передміс-
льських областей. Предметом роз-
гляду стали приватиза-
ція, створення ринку
праці, реформи зарплат-
и й соціального захисту
громадян.

Василь САМАРІВ.

Знай наших!

ПОВІТРЯНИЙ БІЙ ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ

У Старокостянтинів-
ському авіаз'єднанні
побувала група амери-
канських офіцерів та
генералів на чолі з на-
чальником штабу ВПС
США генералом Марі-
елом Маклінном — у
рамках обміну інфор-
мацією та розширення
з'язків між арміями.
Гості оглянули найно-
вішу військову техніку,
для них було показано
навчальний бій між
двома парамі авіаці-
онів СУ-27 та МіГ-29.
Після закінчення бою
генерал Маклінн сказав:
— З чим хлопцями
я б не хотів зустрітись
у небі!

Зустріч проходила у
теплій, дружній обста-
нові.

Михайло
ВАСИЛАШКО.
Хмельницький

Реалії

ЗАПИСУЙТЕСЬ У ПІДПОЛКОВНИКА

Більше трьох тисяч зме-
ричан збірає на цент-
ральній площі міста. Висту-
паючи говорили про пошу-
к підписку — продовження
Акту незалежності України.
Більшість із них виявила своє
недовір'я голові районної
Ради народних депутатів Г.
Кучеру і голові міськвикон-
ому В. Людянчу. Була висло-
влена тажко пропозиція
змістити з посади редактора
місцевої газети «Нові гор-
ни».

Щось новеньке!

А ЩО ГЕНЕРАЛ?

Ім'я генерала Б. І. Шар-
кова стало відоме в республі-
ці після кар'єрного походу в
Москву. На жаль, не з пра-
вого боку. Як депутат Укра-
їни він збрідя приїжджати на
Херсонщину. Чина ознамену-
валася чергова зустріч з ви-
борцями?

Борис Іванович прийняв
громадину у Горностаївці.
Радні Кохому, Пиваруку та
себе увагу дедиком «сміливи-
ми» думками. Генерал вва-
жав аніт про зборону Ком-
партії України прогавком-
ним.

Але зворішав схвалюючи
їх одкровення генерала.
Вони намагалися нахисити
чи В. Шаркова брав участь у
зустрічці, яка відбулася дини
в Херсоні. Маємо про приїзд
до нас голів Рад Миколаївсь-
кого.

Резонанс

ГОЛОДУВАННЯ ПРИПИНЕНО

Політичне голодування (дня «Г» від 9 жовтня) голови
обласної організації Демократичної партії України С. Запо-
рожана та представника Української Республіканської партії
Ю. Роголо, яке тривало понад чотири дні, припинено. Це
сталося після того, як голова постійних комісій обласної
Ради народних депутатів прийняв загалу у якій взявся за
необхідне скликати 18 жовтня цього року позачергову се-
сію Рад народних депутатів, на якій слід повернутися до
питання про обидві дії депутатів Ю. Целяка, В. Масини-
на, В. Щербини та А. Кондратенка.

Кіровоград.

Нина ПТАШКИНА.

УНСО НЕ МАЄ АРСЕНАЛІВ

Деталі

— Якого віку ці люди?
— С. Г. Від 16 до 70 літ. Є
жінки, у якості санітарок.
— Вони матимуть зброю?
— С. Г. Звичайно.
— В. М. Ну, яку зброю? Нам

же гармати не потрібні. Мож-
на тренуватися в тирі, як
ДТСаФ.

— А арсенали відділялі
міліції їх не зашквалит?

— В. М. Якщо на Угорщині
під колом Мугарів, брати-
мемо зброю будь де, навіть
у міліції, якщо вона сама не

Провінція кохана!

НІЧНА РАДА У БАТУРИНІ

ПІЗЬМО ГОДИНИ ЗІБРАЛА БАГАТОХ ЖИТЕЛІВ
КОЛИШНЬОГО ГЕТЬМАНСЬКОГО СТОЛИЦІ

«Тан далі теритрія не мож-
на», — лейтмотив збори-
ня на якому голова місцевого
осередку Руку М. Івашен-
ко зачитав лист-протест
проти районної мафії 46
працівників патохоміна-
топобудування у районі.
Написані райки, співзвучні
і з іншими оцінками: на-
йонних реалій, настроїв
батуринців, пробуджених
процесами відокремлення
на Укралі. Голова районної
Ради В. Пуси не випадково
тут було поставлено за-
питання руби: «Скажіть рес-
но для вас Мазепа — зрад-
ник чи ні?» Хоч відповів
Володимира Павловича спо-
добалася присутнім, усе ж
знамо, а інших труднотів
в районі та області при-
ймалася і тепер пробирається

Ідея надзвичайного відзначення
пам'яті славетного князя
України, відбудови палацу
К. Розумовського. Теритрія
оде зрозуміло історії Укра-
їни, на яку справді вже не-
має сил.

Батуринський жовтень
«встає»-вимогою, прийняти
на цій раді, радикальну ре-
форму вільнолюбних осіб і но-
менклатурних депутатів у
районі, демократизація на-
ціонної преси, встановлення
соціальної справедливості
на Бахмаччині.

Обрано координаційну раду
по старовині меморіалу
на честь 15 тисяч закатова-
них у Батурині жертв царсь-
кого геноциду.

Сергія ПАВЛЕНКО.
Чернівецька область.

Ситуація

ЯКІ ГАСТРОЛІ БЕЗ КЕРОСИНУ?

Янці пісні без балія мо-
же непогано звучати, то
гастролі без керосину неможли-
ві. Кілька місяців тому Оде-
са розлілася афшимами, що по-
вішали про виступи Російсь-
кого національного оркестру
під керівництвом знаменитого
Михайла Плетичова. Квитки
за кругленьку суму — 25
каробанців — були розкуп-
лені заздалегідь. Однак у на-
мічених день музиканти не
приїхали. Перші гастроли но-
вого колективу на Україні
не відбулися. Не прибули до
Одеси, до реңи, й десятки
інших солістів та колективів.

Принама — з розряду тех-
нічних та політичних очіку-
вань, відбулися гастроли
ладейрів через недостатність
сировини на переробі під-

приємства Лисичанська і Кре-
матурки та різкого скорочення
нафтопродуктів. Кількість
рейсів з Одесою аеропор-
ту зменшилася. А на жовтень
зміни у розкладі вже залано-
вані. Повністю відмінені
літаки з Хабаровська, мен-
ше буде й на Свердловська,
Ташкент, Азербайджан, Оде-
са. Москва здійснюватимуть
тричі замість п'яти рейсів.
Ім'я відомої сировини для
авіапалани — нафта. Її по-
ставляють на Україну з Росії.
Виходить, що інтереси на-
ціоналістів розійшлися з інте-
рсами росіян-політиків та
підприємців.

Галина ВЛАДИМИРСЬКА,
журналіст.
Одеса

стале на захист України.

Лині Ветерана. Рада
закоже уявити до нового Сою-
зу. П штурмуватимуть?

— В. М. Ні. Акрже зарва-
де стави Союз і це не катар-
гове. Економічний Союз все
одно буде. Взагалі УНСО —
не для політичної боротьби, а
для оборони у разі нападу.

— А якщо українські ко-
муністи утворять свій ГНЧП?

— В. М. Комуністи уже не-
має.

— Це офіційно — «не-
має».

— В. М. Нехай собі комуни-
сти будуть, комуністичну Ук-
раїну, демократи — демократи-
чну, але вона має бути не-
залежною.

— Що називають УНСО?

— С. Г. Багато що служива в
армії. До реңи, завтра буде
явний, можемо там побува-
ти.

І я там побував. Зібралось
близько двадцять чоловік
різного віку і, що характер-
но, різномовних. Відрапо-
нувалися тактично, боролися
з броне технікою за допомогою
платформ із запалювальною
сумішшю. Завість БТРів де-
монстрували. Більшість при-
силь — не атлети, охлянка не
часто досадила мети з від-
стані 20 метрів. Потім вони
написали листи групую дію
у рукописному бою. Цей во-
же не в бачити як злишко-
во розібралися, що таке
УНСО — добро чи зло. Я ж
розповів про все, що чув і
бачив.

Вітаєслав ЯКУБЕНКО,
студент і курсу факультету
журналістики КДУ.

Телеграф
з Рівного

В ІТАЛІЮ
в цьому
начальні
лісокопильні
Шинковські,
Ще збрідя
місця, на
чар нові тех-
нічні
відповідно
підприєм-
стві та ви-
світлового
перем — по-
дають
хотіли і уні-
верситету
жовтень нер-
говарів
ФРН.

БАКИРСЬКИЙ
БАКИЕТ

День «Е»
проведено
за рахунок
чоловіка
розмови
граму, для
гале-концер-
тів та ви-
світлового
розвитку
не сімкою
за п'ятьми
жовтень
зафіксовано.

СЛУЖБА
СЛУЖБА

в гарнізоні
місцевих на-
міщених ко-
манди
Павле
першому
був присут-
ний.

МЕДІА
звездина
дент «Р»

Бізне

СТА

ФЕРІ

Позачер-
дася комуні-
премства
мітувала з
торгов

«Вісник»
роліно
справ

но-коммер-
лерій Сою-
зу.

З першого
го днів
Аночіа
для нас
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

жовтень
жовтень
жовтень

Провінції кохана!

НІЧНА РАДА У БАТУРИНІ

ПІЗЬНОЇ ГОДИНИ ЗІБРАЛА БАГАТЬОХ ЖИТЕЛІВ
КОЛИШНЬОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ

«Так далі терпіти не можна», — лейтмотив зібрання, на якому голова місцевого осередку Руху М. Іващенко зачитав лист-протест проти районної мафії 46 працівників птахокомбінату, опублікований у районці. Написані рядки співзвучні і з його оцінками районних реалій, настроєм батуринців, пробуджених процесам відродження на Україні. Голові районної Ради В. Птусі не випадково тут було поставлено запитання рубка: «Скажіть чесно, для вас Мазепа — зрадник чи ні?» Хоч відповідь Володимира Павловича сподобалася присутнім, усе ж знаю, із якими труднощами в районі та області проби-валася і тепер пробивається

ідея належного відзначення пам'яті славетного сина України, відбудови палацу К. Розумовського. Терпіння оце зрадинство історії України, народу справді вже нема сил.

Батуринські жовтневі «статті»-вимого, прийняті на цій раді, радикальні: відставка вельможних осіб і номінальних депутатів у райони, демократизація місцевої преси, встановлення соціальної справедливості на Бахмащині.

Обрано координаційну раду по створенню меморіалу на честь 15 тисяч закатованих у Батурині жертв царського геноциду.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Ситуація

ЯКІ ГАСТРОЛІ
БЕЗ КЕРОСИНУ?

Якщо пісня без баяна може непогано звучати, то гастролі без керосину неможливі. Кілька місяців тому Опе-ся рясніла афішами, що сповіщали про виступи Російського національного оркестру під керівництвом знаменитого Михайла Плетньова. Квитки за кругленьку суму — 25 карбованців — були розкуплені заздалегідь. Однак у намічений день музиканти не приїхали. Перші гастролі нового колективу на Україні не відбулися. Не прибули до Одеси, до речі, й десятки інших солістів та колективів.

Причина — з розряду технічних та політичних одночасно: бракує палива для авіалайнерів через недопоставки сировини на переробку під-

приємства Лисичанська і Кременчука та різкого скорочення нафтопродуктів. Кількість рейсів з Одеського аеропорту зменшилася. А на жовтень зміни у розкладі вже заплановані. Повністю відмінені польоти на Хабаровськ, менше їх буде й на Свердловськ, Ташкент. Авіарейси Одеса — Москва здійснюватимуться тричі замість п'яти разів.

Як відомо, сировина для авіапальна — нафта. Її поставляють на Україну з Росії. Виходить, що інтереси російсько-артистів розійшлися з інтересами російсько-політиків та підприємців.

Галіна ВЛАДИМИРСЬКА,
журналіст.
Одеса.Телеграфним рядком
з Рівного

В ІТАЛІЇ ВСЕ Є

В цьому літературно-начальним Клеванського лісокомплексу Анатолій Шинкарьов. Собі він привіз звітний мішок «лісо-реробного» досвіду (вначав нові технології на чотирьох підприємствах), рідному підприємству — ліній по виготовленню штучного паркету, родичам — лодарунні. Прихильні і універсальну машину для виготовлення товарів народного споживання виробництва ФРН.

БАНКІРСЬКИЙ
БАНКЕТ

День «Економбанку» проведено у Рівному — за рік і ти зробле-чкмало. дітей влас-тоско розважальну про-граму, для дорослих — гала-концерт-шоу лауре-атів та дипломатів «Че-рвоної рут», ресторан на свіжому повітрі. Бо-чок з ливом та горілкою на вулицях локні що не зафіксовано.

СЛУЖБА ВІЙСЬКОВА,
СЛУЖБА БОЖА...

Військові Рівненсько-го гарнізону передали місцевим католикам при-міщення ностролу Петра і Павла ле-тимчасово знаход-ся першому богослужінні був присутнім генерал.

Сергій
МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспон-дент «Голосу Ук-раїни»

Бізнес-контакт

СТАВКА НА
ФЕРМЕРСТВО?

Позавчора в Києві відбу-лася комерційна зустріч і презентація угорського під-приємства «Агротек». Орга-нізувала зустріч ділових лю-дей торгово-комерційна фір-ма «Внешекспозбизнес». З ролю того ма-терно справи-ректор» адо-но-комерційного центру Ва-лерій Соколовський.

З перших слів генерально-го директора «Агротеку» Аюша Фехера, принаймні для нас, стало ясно, що стави-у зроблено на фермерство. «Я розумію, що на Україні немає для фермерів ні тех-ніки, ні технології. Ми знае-мо, що поні що ці партнери бідні фінансово. Але перева-га «Агротеку» в тому, що ми поставляємо технологічні лі-нії для переробки м'яса, хлі-бопродуктів, фруктів чи тех-ніку в обмін на вашу про-дукцію». Аргумент переко-нливий. Особливо коли враху-вати те, що річний оборот «Агротеку» — близько двох-сот мільйонів доларів. Як на нас, передусім зацікавлять наших аграрників засоби для захисту рослин, хімікати для кондиціонування ґрунту.

Під кінець комерційної зу-стрічі я мав бесіду із торго-вим радником, начальником Київського відділення тор-гового представництва Угор-ської республіки в СРСР Та-машом Беркі. «Чому вибра-ли «Внешекспозбизнес»? Ну, насамперед тому, що тут прекрасні виставочні зал, го-телі і нормальні ціни. Ви повинні також зрозуміти й те, що «Агротек» — лише одна з великих аграрних фірм Угорщини. Ми планує-мо розширювати контактні з Україною на цьому терені».

Віктор КОСАРЧУК.

І НА ПЛАНЕТІ ВАМФІМ — Л

Хочете — вірте, хочете

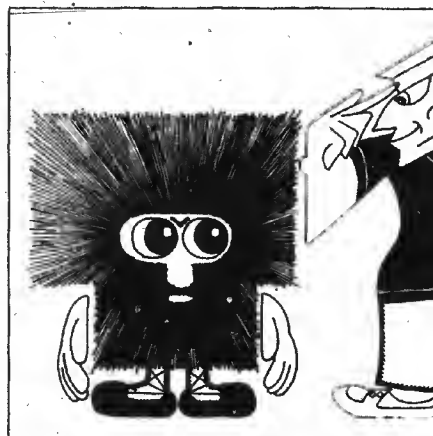
28 вересня з 1.00 до 2.15 редактор полтавського ін-формаційно-рекламного щотжневника «Ворскла» Іван Буряк, він же уфолог, у при-сутності семи свідків провів «показовий» сеанс зв'язку з планетою під № 10 систе-ми Козерога, яка називаєть-ся Вамфім.

Я особисто добре знайомий з Іваном Буряком і не можу сказати, що в нього «дах поїхав». Звичайна людина, хороший товариш. Тож хотів би просто повідомити про цей факт з перших уст.

Сеанс з іншими цивілі-заціями в полтавського жур-наліста були й раніше, та про них він не наважувався широко розголошувати. Зна-ли лише колеги-уфологи. Щоправда, писав фантастич-ні оповідання, щоб хоч у такий спосіб сказати прав-ду.

Час останнього «входу в ефір» призначили «вони», до речі, у присутності свідків, серед яких були й журналісти.

Сигнали з Космосу були зрими і зрозумілі учасни-кам розмови, одні з при-сутніх навіть вів... протокол. На запитання, якою мо-вою говорити, «брати» по-годилися українською. З'я-сується, що співрозмовник — жінка середнього віку, мати чотирьох дітей, живе у «казенній» квартирі. Пізнавальна й інша інформ-ація. На планеті Вамфім є ріки та озера, люди там живуть не більше 100 років, займаються землеробством, промисловістю, наукою. Є навіть партія, але не кому-ністична, тож валюту КІРС там шукати не варто. Не вірять поні і в комуністичне суспільство на Землі. Чи

ж не після 19—21 серпня? Само собою зрозуміло, люди там щасливі, не воро-гують, нам допомогти мо-жуть тільки порадами. Ну й за це спасибі. На Землі бувають досить часто, до-бре знають, хто такі Горба-чов і Кравчук, але на кон-такт з ними не йдуть. Щас-ливіші в цьому плані уфо-логи — для них нова зустріч відбудеться досить скоро — 18 жовтня. Контакт про-йде в чотирьох містах — Москві, Ленінграді (чому-сь не Санкт-Петербурзі), Києві й Харкові. Як бачимо, наша республіка представлена досить солідно. Оце, влас-ке, і все.

Іван Буряк — прихильник «Голосу України», тож наступної зустрічі з инопл-етянами обіцяє дати най-

ширшу інфо-мос про. Можливо, своїх шакув передплата-захочуть чи-раїн» в ма-ку? А у на-пір? Що ж жителям рес-

Тож моя старим і но-те передпла-ту до 18 ж-може трап-обіцяємо до-розповіді Космосом.

Гри-Полтава.

Мал. Воло-КОВЦЕВА

ДО УВАГИ
ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

Спілка орендаторів і підпри-емців України 18 жовтня в Києві проводить нараду з приводу проблем правового забезпечення розвитку під-приємництва та формування ринкової економіки.

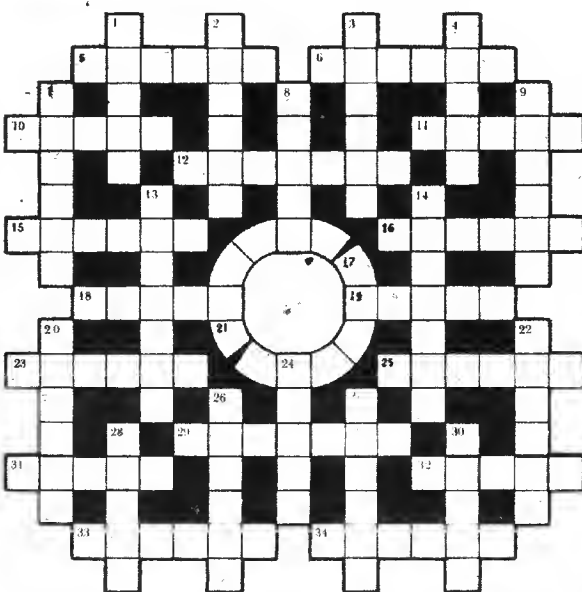
У роботі наради дав згоду взяти участь Голова Верхов-ної Ради України Л. Крав-чук.

За довідками звертатися по-тефоноах: 294-99-98, 294-61-14, 296-49-96.

НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ

Верхньодніпровський гірничо-мета-бінат проводить набір робітників комплексу рудника, автомобілі «Бел-гійні цехи підприємства, фірму «Ці-робітна плата за серпень ц. р. за о-фесіями становить:

- машиністи екскаваторів — електр-розкривних комплексів до 2000 крб.
- слюсар-машиністів до 1500 крб.
- помічників машиністів ек-скаваторів до 1500 крб.
- машиністи коксифікаторів до 1400 крб.
- водії автомобілів «БелАЗ» до 1600 крб.
- апаратники металургійних цехів до 1500 крб.
- електр-машиністів до 1500 крб.
- муляри-робітників затверджен-ють право н-е забезлеч-50—55 років

К Р

«

По горизон-гойдается, мае, на літо-сеїні скидас-смердоче, а че. 10. Кто уночі зробив-пай по лану-ним в'яне. І сла через р-Стоїть корит-літо. 16. Че-по жавіт у Чорненке, м-го пана з ко-ляда суворо-села і місте-

По горизон-4. Гіпопотам-Роківниці 12-15 Харон 18-22 Ахілес-Ринок. 29. С

ВНИКА

А кадровий... Іван... на мітин-доброволь-національну

заявили... Іван... на мітин-доброволь-національну

Л?

пропетров-керівника

справді... у прес-Раді... Ке-областей... для то-економіч-подумати...вирішувати...на регіо-Щодо Шар-ці про його...е. людей так...факт? Як...можли-...якогось...regio

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

ІВНЕНКО.

В комісіях Верховної Ради України

ГЕНОФОНД — слово не дуже нове, але поия що воно не встигло зайняти місця ні в енциклопедіях, ні в словниках (шлюможних слів. Нове, але (а, може, тому) — модне. В шкільній обіг ввели його не науковці, а публіцисти, громадські діячі. Це слово кілька років тому вперше зазвучало на мітингах, з'явилось в статтях, а після чорнобильської катастрофи відразу стало ерозійним як для тих, хто ним послуговувався, так і для тих, кому воно було адресоване. Під поняттям «мабутьний генофонд» кожний розуміє майбутнє наших придітних популяцій, здоров'я нашого покоління, тривалість життя наших нащадків. Генофонд — це основа еволюції, видоутворення, а в межах виду — його удосконалення. Збіднення генофонду — це звуження або зчорчнення біологічної пам'яті, ступінь примітивізації, збіднення еволюції.

Законопроект говорив про генофонд усієї живої природи, всі предстанники якої поиязали як собою мільйони років існуючих більше чи менше явним взаємозалежностями. І тому в більшості розвинених країн буть на спомину живають заходи і складають програми для збереження тих тисяч рослин і сотень тварин, що перебувають під загрозою зникнення. Це стосується не лише про створення заповідників, резерватів, але й про консервацію генетичного матеріалу, який дасть можливість відтворити зниклі види флори і фауни і в результаті — відновити багатство нашої природи.

Відокремлення зоогеографічного, фітогеографічного, антропогеографічного за діалектичного розуміння світу як вт природи як єдиного цілого, є «штучним». Але коли ми починаємо про створення окремих програм кожної збереження, то на початкових етапах цього не уявляється. Ті ж уявлення, що біологи, зоологи, кріологія починають формувати відповідні програми

Рин тому президією АН УРСР прийнято постанову «Про екологобіологічне обґрунтування створення національного генофонду УРСР». Та під загрозою описали антропогенний — генофонд народу України. І його треба ретельно наслідатися. Але існують показники, окрім спеціальних науково-генетичних, на підставі яких можна судити про сучасний стан генофонду населення і прогнозувати його динаміку на майбутнє. Насамперед це деякі демографічні та соціально-гігієнічні показники.

Впродовж останнього п'ятиріччя народжуваність в Україні зменшилася на 18 відсотків, смертність зросла в 9 відсотків, природний приріст населення зменшився від 4,4 до 0,5 на тисячу населення, тобто на 89 відсотків. І на сьогоднішній — найнижчий у СРСР. Щодо приросту населення, то найкритичніше становить перевищення (смертність перевищує народжуваність) в областях Кіровоградській, Полтавській, Сумській, Харківській, Черкаській, Чернівецькій. Катастрофічне становище в сільській місцевості, де населення не відтворюється, де, порівняно із середньореспубліканським, показники народжуваності нижчі, а смертності — вищі. Це питання заслуговує на окреме обговорення та одиниць демографічної, економічної, медичної. Справа в тому, що урбанізація населення — законний процес у всіх розвинених країнах, але він вилучає пекіку, тому що в селі нікому працювати. Але, якщо взяти до уваги, що в США це не в

10 разів менше населення працює в сільськогосподарському виробництві, ніж є нас, то справа, звичайно, не в кількості, а в умов. Проте в наших умовах продовжує зняти дошку національно-українське стійко. І з винятком села — процес депопуляції українців. А на м і так перелом для останніх століть: від світої війни, громадянська

війна, голод 1923, 1932—1933, 1947 року, репресії за масовим знищенням інтелігентів, що в соціально-політичному та культурному значенні прошарку, які перетворили масові побиєння, оформили суцільні перебіги, бажку як духовного, так і фізичного генофонду. І, нарешті, Чорнобиль. Загалом увесь цей майже безперервний ланцюг загибів, фізичного та духовного виродиння призвів до того, що за це століття ількість українців на Україні збільшилася на 177 відсотків, тоді як росія на 47,3%, «білоруси» — 380,3, німці — на 387 відсотків.

Не кажучи про соціальні, демографічні, економічні та і суто гуманістичні аспекти, з точки зору генетики надзвичайно несприятливим явищем є зростання смертності в Україні чоловіків працездатного віку, вочередно зривалість їхнього життя, збільшення розриву між середньою тривалістю життя чоловіків та жінок. У середині 60-х років цей розрив в Україні становив усього 3,7 року, що, порівняно з ізраїлем (загальною середньою тривалістю життя 74,7 року), свідчило про добрий стан геному, а показник розділювався як один з кращих у світі. Чорнобильська катастрофа (в середній 80 років) цей

розрив становив уже 9,6 року, ставши одним з найнесприятливіших у світі. Генетики вважають, що найважливішою біологічною покладеною роллю окращення популяції від абсолютного неперитня для багатьох віку, вочередно порушень, функція своєрідного фільтра. Тому повсюдно менша середня тривалість життя чоловіків порівняно з жінками, кількість яких визначає чисельність популяції, біологічно детермінована і виправданна. Але вочередно тривалість життя чоловіків, особливо порівняно з жінками, такою мірою як у нас, свідчить про наданість мутаційній навантаженості, про переваження генетичного сторожа популяції.

Чи не ці ж біологічні закономірності відіграє докази дані, що за останні 20 років чисельність спроможних до запліднення статевих клітин чоловіків зменшилася із 70 до 30 відсотків.

Дитяча смертність в Україні за останні два роки найнижча за всі десятиріччя, є однією з найнижчих в СРСР, але в півтору рази вища, ніж у деяких розвинених країнах. Добре, якщо це насправді так. Та річ у тому, що практично в усіх званих привисокому горнуло і цього статистичного показника. В усьому разі менш відомі випадки, коли цілеспрямовані заходи зменшили «похибки», які удвічі зменшували показник смертності.

Разом із зменшенням народжуваності, порівняно високим дитиним смертністю, маємо збільшення немовлят з неморальною вагою тіла, вродженими вадами організму, вродженими вадами, хворобливими а також збільшення вродливих. Приділяючи особливу увагу, бо са дитини, що пошкодують особливий стан генофонду населення і дають можливість прогнозувати його майбутнє.

Тяжко сподіватися життєспроможного покоління

від наших жінок, символічно суспільної ролі яких служили бестовні скульптури чоловіків, відоміх мускулістичних створін у парках і скверах, «мужерівня» постать із серцю в відносній скульптурі Мухомової. З 12,4 мільйона жінок народного господарства працює близько 11 мільйонів жінок, близько 70 відсотків робітниць сіл, 70 відсотків господарств 40 відсотків робітниць промисловості зайняті на таких роботах. Вважаю 23 відсотків у шкільних умовах. Жінок від 20 до 29 років становлять третину усіх працюючих у нинішній Україні, значо-твостя від них, фізично за-мучених і нервово виснажених, можна чекати.

Одним з нерозв'язаних до-наслідків є зростання самона-вильних виникнень у жінок, частота яких останнім часом збільшилася в 4—6 разів. Не доносять вагітність близько 40 тисяч жінок щороку. Дослідження свідча-ють, що в Запоріжжі порівня-но з відносно екологічно чистим Сімферополем частота самонавильних виникнень і вагітності пошкодження близько 5 разів, частота вроджених вад близько удвічі. А в катастрофічно забрудненому місті Одесі на Луганщині, за-

мугатенно антина. «Варгю обшито» в цьому відношенні. Металургія, промисловість, «жирний атом», пестициди, електромагнітне випромінювання, транспорт і за-соби і т. д. Негативно впливають на генетичний апарат людини і деякі медикаменти, навіть питна вода, яка недо-статньо очищається, міруси інфекції.

У пострайний простір України надходить близько 20 мільйонів тонн промислових викидів, у річці та водойми на території України щорічно синається близько мільярда кубічних метрів забруднених вод, у водоймах нагромаджується півтора мільярда тонн твердих відходів. У республіці розорані 50,9 відсотка території, з яких близько 10 відсотків в США. Україна становлять 27 відсотка території СРСР, бере на себе четверту частину всіх промислових забруднень. У колаки перетворюється Дніпро, Дністер, задихається Чорне море.

Україна скоується в екологічну прирав, переступає межу генетичної катас-

трофи. І народу стоїть перед небезпечною деградацією і змиванням. У разі незміни сучасних тенденцій в динаміці переважно екологічно і соціально обумовлених мутаційних процесів генетична катастрофа за наслідком генетичну катастрофу через 100—200 років. Медицина в її нинішньому вигляді неспроможна буде відарити генофонд, справитися з переважно не генетично обумовленими захворюваннями, окисленими медикаментами можуть не більше напружувати інертності мутаційних процесів. Тому вже сьогодні необхідно ставити питання про опрацювання нових методів терапії, кон-вування статевої клітини з метою репродукції в майбутньому здорових популяцій.

Парламент України оголо-сив усе республіку зоною екологічного дна. Створено структуру в складі Верховної Ради, Кабінету міністрів, але повинні зайнятися справ-ним поліпшення екологічної ситуації.

Дай, Боже, щоб результативність їх діяльності відповідала їх кількості та чисельності. Харків, Львів, Одеса, зроблено і в галузі організації генетичної служби в республіці. Створено медико-генетичні центри в Києві, Львові, Харкові, Ірпавому, Роді, Сімферополі, Донецьку, Одесі, що мають подавати спеціалізовану допомогу ледню відповідного регіону (близько 8—10 мільйонів), функціонують 20 обласних і 40 мікробюрою консульта-тивних кабінетів з медичної генетики, поступово формуються кадри фахівців з науковою та прикладною генетики. На даному етапі устано-ви практичної генетичної рогаторгії діяльності в напрямі своєчасного виявлення спадкових патологій та вроджених вад розвитку. Йдеться про те, щоб запобігти ва-гітності або перервати її у випадках хвороби Дауна (шо-

ПРОСЛОВІ

Наш прес-клуб

ОЧИМА
ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Фраза «центр не існує» підходить до Югославії ще більше, ніж до СРСР, який переміняє складний сервісний ланцюг. Якщо не брати до уваги тільки залізничну армію, то можна сказати, що центр тут ж. Югославія вже не має своєї банківської системи, централизованих структур транспорту і телекомунікацій. До неї найбільш балканської країни Європи, яка виконує такою метрикою, потрапила до рук націоналістичні настрої пілієри маленьких держав...

«Вашингтон пост» (США).

Попри існуючий не Західний зрозуміти, згідно з якою Радянському Союзу треба залишити нападників, групи економічних радників, довести, що незалежність держави не означає незалежності економіки. Завданням економічних реформ. За словами одного із західних експертів, «якомога більше вільної економіки» і фінансової Дир. Сорова, який ні перебуває в Києві, очолює інші шляхи створення демократичної, орієнтованої на ринок економіки. Це тут є сила, яка єднає всі — бачення порятку в Москві, який реформувати центр.

«Файнінг таймс»
(Великобританія).

510 мільйонів марок в одержанні під час війни в Першій світовій Сирії та Портадзі з бюджету Воєнсько-муніципального розвитку. Але з боку Бонна не було рішення, що ці кошти — 160 мільйонів марок для Сирії та 350 мільйонів для Портадзі — передбачалися як допомога в ці цілях військових потреб. Тому в не виключено, що гроші пійдуть на підняття обороноздатності цих країн. Тим, Сирія планує за 300 мільйонів доларів придати чехословаччій танки, а Портадзі — 20 французьких літаків типу «Міраж 2000».

«Штерн» (ФРН).

ЄДИНИЙ ПРИВІЛЕЙОВАНИЙ КЛАС

Красиве місто Дурбан, і не тільки тому, що воно є третім у ПАР за кількістю населення, а й тому, що там дуже люблять дітей. Нещодавно на одній з величезних містарах міст вострів було відкрито так зване «збиральня ієрашків». Як з'ясувалося, ієрашки це справді дуже серйозно. Діти, яких їх бракує, виявляють гірше підготовлені до школи, ніж їх багатополітичні однокласники. Колекція дитячого центру призначена для дитячих садків, бюджет яких не дозволяє забезпечити їх виконання ієрашків, багато з яких у ПАР коштують недешево. Діти користуються послугами центру безплатно. Можливо, до цього досвіду слід прийти йти тим, хто займається шкільним навчанням у нашій країні, де зростання дорозничі також може позбавити єдиний привілейований клас багатих робітників-дистантів.

Фото ТАРС.

ОДЖАХЕДИ І АРКОВІЗНЕС

— Цього року в Афганістані буде зібрано від 800 до 1100 тонн наркотичних рослин. Ці вирощуванням зазнають селіни у 24 із 31 провінції країни. Загальна площа виявлених посівів — 10 тисяч гектарів. Більш як 160 утворюваних модальних безпосередньо беруть участь у вирощуванні, транспортуванні і торгівлі наркотиками. Це більш ніж 15 тисяч озброєних бойовців...

Заступник міністра державної безпеки Республіки Афганістан Мухаммед Бахер Фарін робить незалежну паузу й уважно дивиться, як врання справили на мене ці шифри. Він — один з найбільш інформованих людей у Кабулі з питань пов'язаних з наркобізнесом, член верховної комісії у боротьбі з наркокартелями, створеної приблизно рік тому.

— Звічайко ж, — каже Фарін, — наркотики в Афганістані вирощують і продають звичайно. Але таких масштабів наркобізнесу не досягав ніколи...

Фарін розповідає, що вперше командири озброєних угруповань опозиції звернули увагу на згоду наркобізнесу з Кабулом і очолюють афганської війни. Великі прибутки, які обіцяв їм перепад між наркотиками на чорних ринках Заходу і в Кабулі, привадили нові партії зброї і боеприпасів. Вирощуванням наркотичних рослин охоче займалися і селіни на територіях, що контролюються моджахедами. А вже виростити їх на

Справи кримінальні

багато простіше, ніж якусь іншу сільськогосподарську рослину, а прибуток від продажу в дельти разів більший.

— Поверте мені, — каже Фарін, — одна з причин заглиблення війни в Афганістані полягає саме в тому, що багато повстанців командирів опозиції вперше займалися виробництвом і продажем грошей. В Афганістані один нелегальний героїну коштує триста доларів, у США — мільйон доларів.

— У вас країні надходять наркотики, що вирощуються в Афганістані? — Приблизно 80 відсотків йде до Західної Європи, великі партії доставляють до США і Канади.

Є дельта шляхи, якими «товари» йдуть з Афганістану. Перший — через кордон Північного району порту Парвиза, там він перенаправляється на великі судна, які прибувають до Південно-Східної Азії чи Північної Африки. Із США шлях наркотики — до США і Канади, з Північної Африки — до Європи.

Але є ще і третій шлях, по якому, як вважає мій співрозмовник, переправляється найбільше наркотиків. Це — транзит через територію СРСР. Фарін розповідає, що обслуговування для виявлення наркотиків, яке є в Радянському Союзі, як правило, недосконале. Уміль схованні

«товару» не знаходять і спеціально тренуваних собак.

Ось конкретний приклад. Наркотики мигулому року в Гамбурзі виявлено дві тонни афганського героїну, схованого у подвійному дні контейнерів а кишинів. І нібито призначено для якогось бізнесмена. З'ясувалося, що всі документи фальшиві: бланки торговельної палати, торгова ліцензія, ресторани аркуші. До того ж зроблено це за допомогою комп'ютерів, дуже професійно. Увесь вантаж — 100 кілограмів радянської митниці в Термезі, а потім у Різзі, звідси морем контейнери переправляють до Гамбурга.

Головний шлях, яким проїнають наркотики до СРСР, вважає заступник міністра державної безпеки, колишній радянський спецназ, особливо в районі афганської провінції Бадахшан, де кордон між нашою країною і Афганістаном найчастіше у встановленій гірській місцевості. Контрабандисти йдуть і на всіні ки троці. Одна з найбільш розвинених ієрашків набагато краще шкур. Іх тутю набагато поліпшеними місцевими з білим порошком і Амудар'я за течією ріки Амудар'я до радянських берегів. Невдалим приїде в голову не тільки «докинути» до нього, але й навіть довести до «утоплення». «Товари» у бугальному розумінні

ні плаває прямо до рук одержувача. Інший шлях — перевезення кишинів, у нитий яких вилито стільки мопель. Вітри, хитруючі багато.

— Чим розкошується «покупці» в СРСР за наркотики, які одержують від афганських контрабандистів? — Останнім часом ми, наркотики, помітили, що з кибульських думань з'явилися нові партії радянських ювелірних виробів, до того ж найдорожчих. Стереджувати, що вони надійшли сюди в міні не можемо, але не можемо і заперечувати цього.

Для боротьби з наркотики треба робити багато. Але в умовах війни, що триває, наші можливості не безмежні. Бачимо, що у всьому світі зростають, створюють вивчення афганських наркотиків — проблема міжнародна. Необхідні спільні зусилля. Доробляючи загони опозиції ніколи не відмовлятися від такої вигідної бізнесу. До того ж у районах, що контролюються, створюють всі умови. Моджахедами навіть спорудили цілі лабораторії для наркотики білі вилі. Доробляючи загони опозиції, що не будуть покара.

За даними, які ми маємо, сьогодні їх там 24. Інформація про це переривається.

Ми готові співробітничати з вашими органами, які ведуть боротьбу з наркобізнесом.

Андрій ПРАВОБ.

Кабул.

Експрес-новини

На саоску черговому засіданні Виконавче Війна — уряд Югославії розглянув пропозиції Хорватії підписати угоду про передачу частини території Сирії заступнику міністра закордонних справ Сирії. Хорватія пропонує Сирії засудити проголошення Словенії та Хорватії своєї самостійності в незалежності в односторонньому порядку. Заступник міністра закордонних справ уряду А. Мерианца, який закликає до підписання угоди, на зміг сказати про прибуття до Белграда через транспортні проблеми.

Міністри оборони США Р. Чані, виступили перед активістами громадської Асоціації в Брюсселі, де вони заявили, що розробляють план, який дозволить прискорити передачу Радянському Союзу своїх озброєнь, ніж в

куним і майбутній СРСР. Аля, зауважив міністр, «якісним міжнародним республіканським Союзом та центром залишаються як називаються». Тому збереження задоволеності зброї з більшою загрозою для самого радянського народу, ніж для Сполучених Штатів.

Прем'єр-міністр Німеччини Р. Любке повідомив, що його країна переглядає своє ставлення до вступу нової угоди до договору під назвою «Звільнення від військового союзу», який передбачає значне розширення повноважень Європарламенту. Коментуючи снігові снігові і посилення співробітництва країн — членів ЄС у багатьох напрямках. Провіт було відмічено майже всіма членами ЄС. Позитивні відгуки відмічені в більшій частині відомою Європарламенту.

Погляд

Інформ-шоу

РЕКЛАМА ПОТРЕБУЄ ЖЕРТВ

Т. Туту, сама ермієнська антигімнська церква, бопл зусуджано до грош за повноцінну роль позбавлення копі за те, що порожняк винити анбу бомб не одиному з акалейтері. Пізніше він організував прес-конференцію, на якій розповів журналістам, що навісник спровокував свій ереш, з метою привернути увагу громадськості до свого ранкового вигуку. «Рекламного агента» було визнано винним, але він закінчування проти нього було знято після розгладу подної апеляції.

ВИНАХІДІВІ ЗІМБАБВЕ

Країдкіни на записіх Зімбабве набули останнім часом масшіву «популярної епідемії». Держава і приватні компанії насує велли збитки від нахлибів і анхідаліхнів діт мейф. Професіоналі «агенти» працюють діоту, як правдиво, «безрозсудно» з копіс. Співучасники товаришів вагонів, аони снідають негробоване своїм сполученням прямо на ходу поїзда.

Країдкіни досігли такої розможу, що проблему боротьби з ними було майже вивнесено на розгляд парламенту країни. Депутати вимали необхідним терміном приватизацію служби охорони транспортних перевезень. Уряд обіцяє найбільшим часом розглянути цю пропозицію. Варто було б її винести не тільки Зімбабве, а й в інших країнах.

ХТО З ВАС ЧЛЕН КОМПАРТИІ!

Дві рибальські шухи одного з поїтів китайської провінції Гуандун виявили рибу, коли до них наблизилася катери таяванської поліції й котрою зловачу. Це виявилось, що вони були сирі, озброєних гвинтівками й палицями, порожніми на борт однієї із шухи і назвали рибалькам стати на коліна, після чого почали їх бити палицями й прикладами. При цьому поліцейські поцілилися вупицями «хто з вас член компартії? Хто слідує у армії?». Водочас шестеро інших поліцейських побили членів команди другої шухи.

За більше ніж тригодинну вакханалію асі 14 рибалок зазнали поранень, а шухи було пограбовано.

РЕНЕСАНС НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

«Бумом» охрестив радіостанція «Німоджа» величезний інтерес до німецької мови, який оцінює останнім часом багато країн. Це стосується і Східної Європи, де комуністичне навчання обов'язково викладали російською мовою, а також багатьох республік колишнього СРСР. Хвля зацікавленості доктисна навіть до японських вузів, в яких щорічно навчають німецьку мову півмільйона студентів.

Ця догматична і небезпідставна, бо поряд із мовою зростає інтерес до мультити, економіки та науки Німеччини. Доки відендешка ФРН змушувалася повернутися по державну допомогу для експлуатації і Східної Європи, а в Східній Європі професор Кнапп із Дюссельдорфського університету амаас, що деякі характерні риси німецького способу життя, такі як гуманізм та любов до порядку, негативно співпадають на ставлення до німецької мови.

(Закінчення).

Початок на 1-й сторінці).
Що ми знали про Драгоманова досі? Хіба те, що був він рідним дядьком Лесі Українки (саме його псевдонім узяла собі жінка поетеса, його вдовою). І лише з кількох штрихів, з розрізаних, але вражаче загострених фактів, наші вірні матеріали, згодувалися, що це була могутня постать.

І в часи царського самодержавства, і в роки радянського тоталітаризму твору його (як і згадка про них) було заборонено. А аніляється, спадщина Драгоманова складає... аж 20 томів! Нечисленні вами... До ювілею віншло «Вибрання»... у видавництва «Либідь». І це — наші перші близькі знайомства з національним апостолом: правди і науки, що йшов услід за Шевченком, якого так чекав знедолений народ.

Ми сьогодні починаємо з того, на чому зупинився він понад сто років тому, підкреслюють дослідники праць Драгоманова. Починаємо з відстоювання національної незалежності, прагнемо до «демократії європейського порядку». Драгоманов знову потрібен Україні як голос суверенізму, який ми мусимо наважити почути.

Уперше гадячани гідно вшанували великого земляка свого, потрохи відкриваючи йому для себе, такого парадоксально далекого й незнайомого, вперше дослухалися до слів

його, вчасно не почутих. І так як запліналих слів визнання вірного сина України. На місці колишньої садиби Драгоманових у Гадячі астановлено меморіальну дошку, а в центрі відкрито пам'ятний знак, де згодом буде паркова скульптура родини Драгоманових. У переддень ювілею знак було освячено. У вівчирні сутінках серед нитів, що лягли на камінь, трепетною вірою і світлом зазвучали саїчечки. Красиво, урочисто, тесмично... І в царні такої урочистості осені отут, на Драгомановій горі, у Зеленому Гаю, на березі річки так хочеться, як у казці, заплотити очі і увачити древню фортецю з полковою церквою, Свято-Успенський собор у центрі міста, палац гетьмана Брокговецького, садибу і музей Михайла Драгоманова... Все це було. Як багато було тільки тут, у невеличкому древньому Гадячі! Але ми не зберегли нічого. І хочеться вірити в незалежний кінцевий тяжкий понавірянь народу нашого. Вірити, що такі прокинемось, прозріємо.

Лідія ВІЩЕНА,
Микола БЕЗНОС (фото).
Полтавська область.

АПОСТОЛ ПРАВДИ, НАЦІЇ СУМЛІННЯ

10

ЗАКОНИ СУВЕРЕННИЙ РЕСПУБЛІКИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА

Цей закон визначає поняття і види господарських товариств, правила їх створення, діяльності, а також права і обов'язки їх учасників та засновників.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Господарські товариства

Господарськими товариствами є товариства, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку.

До господарських товариств належать: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, нові товариства, командитні товариства.

Товариства є юридичними особами.

Товариства можуть займатися будь-якою підприємницькою діяльністю, яка не суперечить законодавству України.

Господарські товариства можуть надавати майнових та особистих немайнових прав, аступати в зобов'язаннях, виступати в суді, арбитражному суді та третейському суді від свого імені.

Стаття 2. Найменування товариства

Найменування товариства повинно містити зазначення виду товариства, для повноти та командитних товариств — назви товариства, а також імені учасників товариства, а також і інші необхідні відомості.

Найменування товариства містяться в установчих документах товариства.

Найменування товариства не може вважатися за умовні, якщо вони не відповідають назвам міністерств, відомств і громадських організацій. Місцевоназвона (розташування) товариства повинно бути на Україні.

Стаття 3. Засновники та учасники товариства

Засновниками та учасниками товариства можуть бути підприємства, організації, установи, а також громадяни, крім випадків, передбачених законодавчими актами України.

Підприємства, організації та установи, які стали учасниками товариства, не ліквідується як юридичні особи.

Іноземні громадяни, іноземні юридичні особи, а також міжнародні організації можуть бути засновниками та учасниками товариства, якщо це не суперечить законам України, крім випадків, встановлених законодавчими актами України.

Стаття 4. Установчі документи товариства

Акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю створюються і діють на підставі установчого акту, статуту, а командитне товариство — установчого договору.

Об'єкти, склад та компетенція органів товариства та порядок прийняття ними рішень, виключаючи перелік питань, до яких необхідна абсолютна більшість голосів, порядком внесення змін до установчих документів та порядок ліквідації і реорганізації товариства.

Усі нові документи повинні також містити відомості, передбачені статтями 37, 51, 65, 67 і 76 цього Закону.

Відсутність зазначених відомостей є підставою для відмови в державній реєстрації товариства.

До установчих документів можуть бути включені інші умови, що не суперечать законодавству України.

Стаття 5. Строк діяльності товариства

Якщо в установчих документах товариства не зазначено строку його діяльності, товариство визнається створеним на невизначений строк.

Стаття 6. Державна реєстрація товариства

Товариство набуває прав юридичної особи з дня його державної реєстрації.

Державна реєстрація товариства проводиться за правилами встановленими Законом України «Про підприємства в Україні» РСР.

Товариства, що займаються банківською діяльністю, реєструються в Національному банку України в порядку, визначеному законодавством України про банки і банківську діяльність.

Якщо в установчих документах товариства вказано строк з'явлення з'являється в установчих документах товариства і які вносяться до державного реєстру, підлягають державній реєстрації за тими ж правилами, що і установчі документи для державної реєстрації товариства.

Товариство зобов'язане у встановлений строк повідомити орган, що провів реєстрацію, про зміни, які сталися в установчих документах, для внесення необхідних змін до державного реєстру.

Стаття 7. Наслідки по угодах, укладених до реєстрації товариства

Товариство може відірвати розрахунковий та інші рахунки в банках, а також укласти договори та інші угоди тільки після його реєстрації. Угоди, укладені від імені товариства до моменту реєстрації, визнаються такими, що укладені з товариством тільки за умови їх подальшого схвалення товариством.

Угоди, укладені засновниками до моменту реєстрації товариства і надані не схвалені товариством, тягнуть за собою повну відповідальність для засновників.

Стаття 9. Дочірні підприємства, філії та представництва товариств

Товариство має право створювати на території України та за її межами філії та представництва, а також дочірні підприємства відповідно до чинного законодавства України.

Стаття 10. Права учасників товариства

Учасники товариства мають право:

- а) брати участь в управлінні справами товариства в порядку, визначеному в установчих документах, за винятком випадків, передбачених цим Законом;
- б) брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивиденди);
- в) вийти в установленому порядку з товариства;
- г) одержувати інформацію про діяльність товариства. На вимогу учасника товариство зобов'язане надавати йому інформацію, передану їм засновником України або засновником документами товариства.

Учасники можуть мати також інші права, передбачені законодавством і установчими документами товариства.

Учасники товариства зобов'язані:

- а) одержувати установчі документи товариства і виконувати рішення загальних зборів та інших органів управління товариства;
- б) виконувати свої зобов'язання перед товариством, в тому числі і пов'язані з майновими участями, а також вносити вклади (оплачувати акції) у розмірі, порядку та засобами, передбаченими установчими документами товариства;
- в) нести інші обов'язки, якщо це передбачено цим Законом, іншим законодавством України та установчими документами товариства.

Стаття 12. Власність на майно товариства

Товариство є власником майна і учасниками у власності, переданого йому засновниками і учасниками у власності, продукції, виробленої господарством в результаті господарської діяльності.

Одержані доходи, а також іншого майна, набутого на підставах, не заборонених законом.

Ризик випадкової загибелі або пошкодження майна, що є власністю товариства, або передає йому в користування, несе товариство, якщо це не передбачено установчими документами.

Стаття 13. Вклади учасників та засновників товариства

Вкладами учасників та засновників товариства можуть бути будинки, споруди, надбавки та інші матеріальні цінності, цінні папери, права на користування землем, а також іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, в тому числі майнові права (в тому числі на інтелектуальну власність), грошові кошти, в тому числі в іноземній валюті.

Вклад, одержаний у карбованці, складає частку учасника та засновника у статутному фонді. Порядок оцінки вкладів визначається в установчих документах товариства, якщо інше не передбачено законодавством України.

Стаття 14. Фонди товариства

У товариств створюються резервний (страховий) фонд у розмірі, встановленому установчими документами, але не менше 25 відсотків статутного фонду, а також інші фонди, передбачені законодавством України або засновником України або засновником документами товариства.

Розмір щорічних відрахувань до резервного (страхового) фонду передбачається установчими документами, але не більше 5 відсотків чистого прибутку.

Стаття 15. Прибуток товариства

Прибуток товариства утворюється з надходжень від господарської діяльності після повернення матеріальних витрат на оплату праці, з балансового прибутку товариства сплачуються проценти по кредитах банків та по облігках, а також вносяться передбачені законодавством України податки та інші платежі до бюджету. Чистий прибуток, одержаний після зазначених розрахунків, залишається у повному розпорядженні товариства, яке відповідає до установчих документів визначає напрям його використання.

Стаття 16. Зміни статутного фонду

Товариство має право змінювати (збільшувати, зменшувати) розмір статутного фонду.

Збільшення статутного фонду може бути здійснено лише після внесення повністю всіма учасниками своїх вкладів (оплати акцій), крім випадків, передбачених цим Законом.

Зменшення статутного фонду при наявності заперечень кредиторів товариства не допускається.

Рішення товариства про зміну розміру статутного фонду набирає чинності з дня внесення цих змін до державного реєстру.

Стаття 17. Перевірки фінансової діяльності товариства

Перевірки фінансової діяльності товариства здійснюються державними податковими інспекціями, іншими державними органами і ме-

ними органами товариства та аудиторськими службами.

Перевірки не повинні порушувати нормального режиму роботи товариства.

Стаття 18. Облік та звітність товариства

Товариство здійснює бухгалтерський облік результатів своєї роботи, веде статистичні записи і подає їх в установленому обсязі органам державної статистики.

Стаття 19. Припинення діяльності товариства

Припинення діяльності товариства відбувається шляхом його реорганізації (злиття, предання, розділу, виділення, перетворення) або ліквідації.

Реорганізація товариства відбувається за рішенням вищого органу товариства. При реорганізації товариства всі сукупність прав та обов'язків товариства переходить до правонаступників.

Товариство ліквідується: а) після закінчення строку, на який воно створювалося, якщо після закінчення строку, встановленого при його створенні;

- б) за рішенням вищого органу товариства;
- в) на підставі рішення суду або арбитражного суду: а) за поданням банківських кредитних установ за неспроможності товариства;
- г) за поданням органів, що контролюють діяльність товариства, у разі порушення його або грубого порушення ним законодавства;
- д) за інших підстав, передбачених установчими документами товариства.

Стаття 20. Ліквідаційна комісія

Ліквідація товариства проводиться за рішенням, призначеною комісією, а у випадках банкрутства та припинення діяльності товариства за рішенням суду або арбитражного суду — ліквідаційною комісією, що призначається цим органом.

Ліквідаційна комісія у разі призначення ліквідаційної комісії до неї переходить повноваження по управлінню справами товариства та офіційні розрахунки (або ліквідаційну комісію) органів пресі з зазначеним строком почати завідувати справами своїх кредиторів, а також завідувати майном товариства, виявляти його дебіторів і кредиторів та розраховувати з ними.

Ліквідаційна комісія, якщо товариство третім особам, а також його учасникам, складає ліквідаційний баланс та розраховує з ними.

Стаття 21. Розподіл коштів товариства при його ліквідації

Грошові кошти, що належать товариству, включаючи виручку від розпродажу майна при ліквідації, після розрахунків по оплаті праці працівників, які працюють на утримання майна товариства, зобов'язань перед бюджетом, банками, власниками облігацій, випущених товариством та іншими особами розподіляються між учасниками товариства у порядку і на умовах, передбачених цим Законом та установчими документами товариства.

Після виконання розподілу коштів товариства інформація про його ліквідацію.

(Продовження на 11-й стор.)

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРО ПОРЯДОК ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА»

Верховна Рада України постановила:

1. Внести в цей Закон України «Про господарські товариства» з 1 жовтня 1991 року.
2. Встановити, що до введення в дію Закону України

про розширення власності за засновниками або учасниками господарських товариств не можуть виступати юридичні підприємства, установи і організації.

3. Зняти з 1 грудня 1991 року перереєстрацію відповідно до цього Закону

всіх засновників господарських товариств без стягнення плати за цю перереєстрацію.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
19 вересня 1991 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

(Продовження).

Початок на 10-й стор.

Майно, передане товариству учасниками у користування, повертається у натуральній формі без виголошення.

У разі виникнення спору між акціонером заборгованості товариства його грошові кошти не підлягають розподілу між учасниками до вичерпання цього фонду або до одержання кредитором відповідних гарантій.

Стаття 22. Час припинення діяльності товариства. Ліквідація товариства вважається завершеною, а товариство таким, що припинило своє існування, з моменту внесення запису про це до державного реєстру.

Стаття 23. Управління товариством та його посадові особи. Управління товариством здійснюють його органи, склад і порядок обрання (призначення) яких визначені відповідно до виду товариства.

Посадовими особами товариства визнаються голова та члени виконавчого органу, голова ревізійної комісії, а у товариствах, де створена рада товариства (спостережної ради), члени ради.

Посадовими особами товариства не можуть бути члени виборних органів громадських організацій, військових служб, посадові особи органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, арбітражного суду, державного нотаріату, а також члени державних закладів управління, які покладені здійснювати контроль за діяльністю товариства. Особам, яким суд заборонив здійснювати діяльність, не можуть бути посадовими особами тих товариств, які здійснюють цю діяльність. Особи, які мають непогашену судимість за крадіжками, шахрайствами та інші корисливі злочини, не можуть бути членами правління чи членами наглядової ради товариства, пов'язаних з матеріальною відповідальністю.

Посадові особи відповідають за заподіяну ними товариству шкоду відповідно до чинного законодавства України.

Посадові особи повинні зберігати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію і несуть за її розголошення цивільну відповідальність передбачену чинним законодавством України та установчими документами товариства.

РОЗДІЛ II ОКРЕМІ ВИДИ ТОВАРИСТВ

Глава I АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Стаття 24. Повинят акціонерного товариства.

Акціонерним визнається товариство, яке має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій різної номінальної вартості і несе відповідальність по зобов'язаннях тільки майном товариства.

Акціонер відповідає за зобов'язаннями товариства тільки в межах номінальної вартості випущених акцій становить статутний фонд акціонерного товариства, який не

може бути менше 100 тисяч карбованців.

Стаття 25. Види акціонерних товариств. До акціонерних товариств належать відкриті акціонерні товариства, акції якого можуть розповсюджуватися шляхом відкритої підписки та купівлі-продажу на біржі, закриті акціонерні товариства, акції якого розподіляються між засновниками і не можуть розповсюджуватися шляхом підписки, купівлі-продажу та продаються на біржі.

Закрите акціонерне товариство може бути реорганізовано у відкрите шляхом реєстрації його акцій у порядку купівлі-продажу засновниками по ціні паперів і фондову біржу і внесення змін до статуту товариства.

Стаття 26. Засновники акціонерного товариства. Засновниками акціонерного товариства можуть бути юридичні особи та громадяни.

Засновники акціонерного товариства укладають між собою договір, що визначає порядок здійснення ними спільної діяльності по створенню акціонерного товариства, відповідальність перед особами, що підписалися на акції і третіми особами.

Засновники несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях, що виникли до реєстрації акціонерного товариства.

Після створення акціонерного товариства засновники повинні зробити повідомлення про намір створити акціонерне товариство, здійснити підписку на акції, провести реєстрацію акціонерного товариства.

Стаття 27. Випуск акціонерним товариством цінних паперів.

Акціонерне товариство має право випуску облігацій та інших цінних паперів відповідно до законодавства України про цінні папери та фондову біржу.

Стаття 28. Придбання акцій.

Акції купуються учасниками при створенні акціонерного товариства на підставі договору з його засновниками, а при додатковому випуску акцій у зв'язку із збільшення статутного фонду — з товариством.

Якщо інше не передбачено чинним законодавством, акція може бути придбана також на підставі договору з її власником або держателем за ціною, що визначається сторонами, або за ціною, що склалася на фондовому ринку, а також у порядку спадкування та спадкоємства. При встановленні юридичних осіб. Порядок реалізації акцій визначається відповідно до законодавства України.

Стаття 29. Розподіл дивидендів.

При створенні акціонерного товариства акції можуть бути розподілені між акціонерами до реєстрації акцій (у відкритих акціонерних товариствах) або розподілу всіх акцій між засновниками (у закритих акціонерних товариствах).

Стаття 30. Відкриття підписки на акції.

Відкриття підписки на акції при створенні акціонерного товариства здійснюється засновниками. Засновник у будь-якому випадку зобов'язаний бути держателем акцій на суму не менше 25

відсотків статутного фонду і строком не менш як 3 роки.

Засновники акціонерного товариства публікують повідомлення про настання відкритої підписки, а якщо має бути вказано його фірму, назву, місцезнаходження, предмет, цілі та строки діяльності товариства, склад засновників, дата проведення установчих зборів, розмір статутного фонду, що передбачається, номінальна вартість акцій, їх кількість та вид, переваги і пільги засновникам, місце проведення, початковий та кінцевий строки підписки на акції, склад майна, що вноситься засновниками, а в натуральній формі, найменування банківської установи та номер розрахункового рахунку, на який мають бути внесені первісні платежі. Після закінчення строку підписки на акції, склад майна, що вноситься засновниками, у повідомлення можуть бути включені також інші відомості, якщо ці відомості не може перевищувати 6 місяців.

Особи, які бажають придбати акції, повинні внести на рахунок засновників не менше 5 відсотків вартості акцій, на які вони підписалися, після чого засновники видають їм письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій.

Після закінчення вказаного у повідомленні строку підписки припиняється. Якщо до того часу не вдалося покрити підпискою 60 відсотків вартості акцій, зареєстрованих в акціонерному товаристві, зареєстрованих засновниками. Особам, які підписалися на акції, повертаються внісені суми або інше майно не пізніше як через 30 днів. За невиконання цього зобов'язання засновники несуть солідарну відповідальність.

У разі, якщо підписка на акції перервана розмір статутного фонду, засновники можуть відкрити зайву підписку, якщо за домовленістю проводиться згідно з переліком переплатників з кінця переліку. У разі, якщо засновники не виконали зобов'язання по підписці, рішення про прийняття цієї відмови зайвої підписки приймають установчі збори. При відмові засновників або установчих зборів зайвої підписки внесені суми повертаються у порядку, передбаченому частиною четвертою цієї статті.

До дня скликання установчих зборів особи, які підписалися на акції, повинні внести в утримання попереднього внеску не менше 5 відсотків номінальної вартості акцій. На підтвердження внеску засновники видають тимчасові свідоцтва.

Стаття 31. Розподіл всіх акцій між засновниками акціонерного товариства. У випадку, коли всі акції акціонерного товариства розподіляються між засновниками, вони повинні внести до них скінченні установчі збори не менше 50 відсотків номінальної вартості акцій.

Стаття 32. Придбання акціонерним товариством власних акцій.

Акціонерне товариство має право купувати акції, передані йому після оплати ними акції тільки за рахунок сум, що перевищують статутний фонд, для їх наступного розподілу між засновниками серед своїх працівників або анулювання. Вказані акції повинні бути реалізовані або куповані у строк не більше

одного року. Протягом цього періоду розподіл прибутку, а також голосування і визначення кворуму на загальних зборах акціонерів проводяться без урахування придбаних акціонерним товариством власних акцій.

Стаття 33. Оплата акцій. Акціонер у строки, установлені установчими зборами, але не пізніше року після реєстрації акціонерного товариства зобов'язаний оплатити повну вартість акцій.

У разі несплати у встановлений строк акціонер, якщо інше не передбачено статутом товариства, сплачує за час прострочення 10 відсотків річних від суми простроченої платежу.

При несплаті протягом 3 місяців після встановленого строку платежу акціонерне товариство має право реалізувати ці акції в порядку, встановленому статутом товариства.

Стаття 34. Заборона випуску акцій для покриття збитків.

Акціонерному товариству забороняється випуск акцій для покриття збитків, пов'язаних з його господарською діяльністю.

Стаття 35. Установчі збори акціонерного товариства.

Установчі збори акціонерного товариства складаються з осіб, зазначених у повідомленні, але не пізніше двох місяців з моменту завершення підписки на акції. При пропущенні вказаного строку особи, що підписалися на акції, має право вимагати повернення сплатеної частини вартості акцій.

Установчі збори акціонерного товариства визнаються правомочними, якщо в них брала участь особа, яка підписалася бляти на як 60 відсотків акцій, на які проведено підписку.

Якщо через відсутність повноважень установчі збори не відбулися, протягом двох тижнів скликаються повторні установчі збори. Якщо і при нових зборах не буде забезпечено кворуму, акціонерне товариство вважається таким, що не відбулося.

Голосування на установчих зборах проводиться за принципом: одна акція — один голос.

Рішення про створення акціонерного товариства, філій та представництва, про обрання ради акціонерного товариства (спостережної ради), виконавчої і контрольно-наглядової рад, про надання пільг засновникам за рахунок акціонерного товариства повинні бути прийняті більшістю 3/4 голосів присутніх на установчих зборах осіб, що підписалися на акції, а інші питання — простотою більшістю голосів.

Стаття 36. Повноваження установчих зборів акціонерного товариства. Установчі збори акціонерного товариства вирішують такі питання:

- а) приймають рішення про створення акціонерного товариства і затверджують його статут;
- б) приймають або відхиляють пропозицію про підписку на акції, що передбачає кількість акцій, на які було стосовано підписку (у разі прийняття рішення про підписку, що передбачає розподіл, на який було оголошено

підписку, відповідно збільшувати передбачуваний статутний фонд);

в) зменшують розмір статутного фонду у випадках кошти у встановлений строк підписки на акції покрита не всією необхідною сумою, а також у певних випадках;

г) приймають рішення акціонерного товариства (спостережну раду), виконавчої та контролюючої органи акціонерного товариства;

д) вирішують питання про схвалення угод, угодження засновниками до створення акціонерного товариства;

е) визнають пільги, що надаються засновникам;

ж) затверджують оцінку вилуча, внесених у натуральній формі;

з) інші питання відповідно до установчих документів.

Стаття 37. Зміст статуту акціонерного товариства.

Статут акціонерного товариства, крім відомостей, вказаних в статті 4 цього Закону, повинні містити відомості про вид акцій, що випускаються, їх номінальну вартість, спільну вартість, кількість акцій, що купуються засновниками, наслідки невиконання зобов'язань по випку акцій.

Стаття 38. Порядок збільшення статутного фонду акціонерного товариства.

Акціонерне товариство має право збільшувати статутний фонд, якщо всі райони випущених акцій повинні сплачені за вартістю не нижче номінальної.

Збільшення статутного фонду здійснюється шляхом випуску нових акцій, обліку яких на акції або збільшення номінальної вартості акцій.

Підписка на додатково випущені акції проводиться у порядку, передбаченому статтею 28 цього Закону. Акціонери користуються переважним правом на придбання додатково випущених акцій.

Збільшення статутного фонду акціонерного товариства не бляти як на 1/3 може бути здійснено за рішенням правління за умов, що таке передбачено статутом.

Зміни статуту, пов'язані із збільшенням статутного фонду, повинні бути зареєстровані органом, що зареєстрував статут акціонерного товариства, після реалізації додатково випущених акцій.

Статутами банківських та страхових установ, акціонерних товариств, може бути передбачений інший, ніж той, що вказаний у частині першій, порядок збільшення статутного фонду.

Стаття 39. Порядок зменшення розміру статутного фонду акціонерного товариства.

Рішення про зменшення статутного фонду акціонерного товариства приймається у тому ж порядку, що і про збільшення його статутного фонду.

Збільшення статутного фонду здійснюється шляхом зменшення номінальної вартості акцій або зменшення кількості акцій шляхом реалізації акцій, у їх власників з метою анулювання цих акцій.

Рішенням акціонерного товариства про зменшення розміру статутного фонду акцій, не подані до анулювання, вважаються неанульованими.

(Продовження на 12-й, 13-й стор.)

ПРО ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА

рів відповідно до статуту товариства.

Перевірки фінансово-господарської діяльності правління проводяться ревізійною комісією за дорученням загальних зборів, ради акціонерного товариства (спостережної ради), з її власної ініціативи або на вимогу акціонерів, які володіють у сукупності більш як 10 відсотком голосів. Ревізійній комісії акціонерного товариства повинні бути подані всі матеріали, бухгалтерські або інші документи і особисті пояснення службових осіб на її вимогу.

Ревізійна комісія доповідає про результати проведених нею перевірок загальним зборам акціонерного товариства або раді акціонерного товариства (спостережній раді).

Члени ревізійної комісії вправі брати участь з додатковим голосом у засіданнях правління.

Ревізійна комісія складає висновок по річних звітах та балансах. Без висновку ревізійної комісії загальні збори акціонерів не вправі затверджувати баланс.

Ревізійна комісія зобов'язана вимагати позачергових скликання загальних зборів акціонерів у разі виникнення загрози суттєвим інтересам акціонерного товариства або виявлення зловживань, вчинених посадовими особами.

Глава 2. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Стаття 50. Поняття товариства з обмеженою відповідальністю

Товариством з обмеженою відповідальністю визнається товариство, що має статутний фонд, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами.

Учасники товариства не несуть відповідальності в межах їх вкладів.

У випадках, передбачених установчими документами, учасники, які не повністю внесли вклади, відповідають за зобов'язаннями товариства також у межах невнесеної частини вкладу.

Стаття 51. Особливості змісту установчих документів товариства з обмеженою відповідальністю

Установчі документи товариства з обмеженою відповідальністю, крім відомостей, зазначених в статті 41 цього Закону, повинні містити відомості про розмір часток кожного з учасників, розмір склад та порядок внесення ними вкладів.

Зміни вартості майна, внесеного як вклад, та додаткові аспекти учасників не впливають на розмір їх частки у статутному фонді, аказованої в установчих документах товариства, якщо інше не передбачено установчими документами.

Стаття 52. Статутний фонд товариства з обмеженою відповідальністю

У товаристві з обмеженою відповідальністю створюється статутний фонд, розмір якого повинен становити не менше 50 тисяч карбованців.

До моменту реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю кожен з учасників зобов'язаний внести не менше 30 відсотка аказано-

го в установчих документах вкладу, що підтверджується документами, виданими банківською установою.

Учасник зобов'язаний повністю внести свій вклад не пізніше року після реєстрації товариства. У разі невиконання цього зобов'язання у визначений строк учасник, якщо інше не передбачено установчими документами, сплачує за час прострочки 10 відсотків річних з невнесеної суми.

Учаснику товариства з обмеженою відповідальністю, який повністю вніс свій вклад, видається свідоцтво товариства про це.

Стаття 53. Уступка частки (її частини) у статутному фонді товариства з обмеженою відповідальністю

Учасник товариства з обмеженою відповідальністю, може за згодою решти учасників уступити свою частку (її частину) одному чи кільком учасникам цього ж товариства, а якщо інше не передбачено установчими документами, то і третім особам. Учасники товариства користуються переважним правом придбання частки (її частини) учасника, який її уступив, пропорційно їх часткам у статутному фонді товариства або в іншому погодженому між ними розмірі.

Передача частки (її частини) третім особам можлива тільки після повного внесення вкладу учасником, який її уступає.

При передачі частки (її частини) третій особі відбувається одностайний перехід до неї всіх прав та обов'язків, що належали учаснику, який уступив її повністю або частково.

Частка учасника товариства з обмеженою відповідальністю після повного внесення ним вкладу може бути придбана самим товариством. У цьому випадку воно зобов'язане передати її іншим учасникам або третім особам у строк, що не перевищує одного року. Протягом цього періоду розподіл прибутку, а також голосування і визначення кворуму у вищому органі провадиться без урахування частки, придбаної товариством.

Стаття 54. Оплата вартості майна при виході учасника з товариства з обмеженою відповідальністю

При виході учасника з товариства з обмеженою відповідальністю йому сплачується вартість частини майна товариства, пропорційна його частці у статутному фонді. Виплата проводиться після затвердження звіту за рік, в якому він вийшов з товариства, і в строк до 12 місяців з дня виходу. На вимогу учасника та за згодою товариства вклад може бути повернений повністю або частково в натуральній формі.

Учаснику, який вивів, сплачується належна йому частка прибутку, одержаного товариством в даному році до моменту його виходу. Майно, передане учасником товариству тільки в користування, повертається в натуральній формі без винагороди.

Стаття 55. Правонаступники (спадкоємці) учасника товариства з обмеженою відповідальністю

При реорганізації юридичної особи, учасника товариства, або у зв'язу із смертю громадянина, учасника товариства, правонаступники (спадкоємці) мають переваж-

не право вступу до цього товариства.

При відмові правонаступника (спадкоємця) від вступу до товариства з обмеженою відповідальністю або відмови товариства у прийнятті до нього правонаступника (спадкоємця) йому видається у грошовій або натуральній формі частка у майні, яка належала реорганізованій або ліквідованій юридичній особі (спадкоємцю), вартість якої визначається на день реорганізації або ліквідації (смерті) учасника. У цих випадках розмір статутного фонду товариства підлягає зменшенню.

Стаття 56. Строк набрання чинності рішенням про зменшення статутного фонду товариства з обмеженою відповідальністю

Рішення товариства з обмеженою відповідальністю про зменшення його статутного фонду набирає чинності не раніш як через 3 місяці після державної реєстрації і публікації про це у встановленому порядку.

Стаття 57. Звернення стягнення на частку учасника товариства з обмеженою відповідальністю

Звернення стягнення на частку учасника у товаристві з обмеженою відповідальністю по його власним зобов'язанням не допускається. При недостатності майна учасника для покриття його боргів кредитор не вправі вимагати ділення частки учасника-боржника у порядку, передбаченому статтею 55 цього Закону.

Стаття 58. Вищий орган товариства з обмеженою відповідальністю

Вищим органом товариства з обмеженою відповідальністю є збори учасників. Вони складаються з учасників товариства або призначених ними представників.

Представники учасників можуть бути постійними або призначеними на певний строк, який не може бути довший за один рік. Будь-який представник зборів учасників, сповістивши про це інших учасників.

Учасник товариства з обмеженою відповідальністю вправі передати свої повноваження на зборах іншому учаснику або представникові іншого учасника товариства. Учасники мають кількість голосів, пропорційну розміру їх часток у статутному фонді.

Збори учасників товариства обирають голову товариства.

Стаття 59. Компетенція зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю

До компетенції зборів товариства з обмеженою відповідальністю, крім питань, зазначених у пунктах «а», «б», «г-ж», «и-й» статті 41 цього Закону, належить:

а) встановлення розміру, форми і порядку анесення учасниками додаткових вкладів;

б) вирішення питання про придбання товариством частини учасника;

в) виключення учасника з товариства.

З питань, зазначених у пунктах «а», «б» статті 41 цього Закону, а також при вирішенні питання про виключення учасника з товариства необхідна одностайність у вищому органі.

По решті питань рішення приймаються простою більшістю голосів.

Стаття 60. Порядок прийняття рішень зборами учасників товариства з обмеженою відповідальністю

Збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш як 60 відсотками голосів, а з питань, які потребують одностайності, — всі учасники.

Брати участь у зборах з правом додаткового голосу можуть члени виконавчих органів, які не є учасниками товариства. Учасники зборів, які беруть участь у зборах, реєструються з зазначенням кількості голосів, яку має кожний учасник. Цей перелік підписується головою та секретарем зборів.

Будь-який з учасників товариства з обмеженою відповідальністю вправі вимагати розгляду питання на зборах учасників за умови, що воно було ним поставлено не пізніше як за 25 днів до початку зборів.

У випадках, передбачених установчими документами або затвердженими товариством правилами процедури, допускається прийняття рішення методом опитування. У цьому випадку проект рішення або питання для голосування надсилаються учасникам, які повинні у письмовій формі сповістити про них свою думку. Протягом 10 днів з моменту одержання повідомлення від останнього учасника голосування всі вони повинні бути проінформовані головою про прийняті рішення. Рішення методом опитування вважається прийнятим при відсутності заперечень хоча б одного з учасників.

Голова зборів товариства організує ведення протоколу. Книга протоколів має бути у будь-який час надана учасникам товариства. На їх вимогу повинні видаватися за свідчення витяги з книги протоколів.

Стаття 61. Періодичність скликання зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Позачергові збори

Збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю скликаються не рідше двох разів на рік, якщо інше не передбачено установчими документами.

Позачергові збори учасників скликаються головою товариства при наявності обставин, зазначених в установчих документах, у разі несплатоспроможності товариства, а також у будь-якому іншому випадку, якщо цього потребують інтереси товариства в цілому, зокрема, якщо виникає загроза значного скорочення статутного фонду.

Збори учасників товариства повинні скликатися також на вимогу акціонерного органу.

Учасники товариства, що володіють у сукупності більш як 20 відсотками голосів, мають право вимагати скликання позачергових зборів учасників у будь-який час і з будь-якого приводу, що стосується діяльності товариства. Якщо протягом 25 днів голова товариства не аніював зазначеної вимоги, вони вправі самі скликати збори учасників.

Про проведення загальних зборів товариства учасники повідомляються передбаченим статутном способом з зазначенням часу і місця проведення зборів та поряд-

ку денного. Повідомлення повинно бути зроблено не менш як за 30 днів до скликання загальних зборів. Будь-який з учасників товариства вправі вимагати розгляду питання на зборах учасників за умови, що воно було ним поставлено не пізніше як за 25 днів до початку зборів. Не пізш як за 7 днів до скликання загальних зборів учасникам товариства повинна бути надана можливість ознайомитися з документами, пов'язаними з порядком денним зборів. З питань, не включених до порядку денного, рішення можуть прийматися тільки за згодою усіх учасників, присутніх на зборах.

Стаття 62. Виконавчий орган товариства з обмеженою відповідальністю

У товаристві з обмеженою відповідальністю створюється виконавчий орган: колегіальний (дирекція) або одніособовий (директор). Дирекцію очолює генеральний директор. Членами виконавчого органу можуть бути також і особи, які не є учасниками товариства.

Дирекція (директор) вирішує усі питання діяльності товариства, за винятком тих, що входять до виключної компетенції зборів учасників. Збори учасників товариства можуть винести рішення про передачу частини належних їм повноважень до компетенції дирекції (директора).

Дирекція (директор) підзвітна зборам учасників і організує виконання їх рішень. Дирекція (директор) не вправі приймати рішення, обов'язкові для учасників товариства.

Дирекція (директор) діє від імені товариства в межах, встановлених даним Законом та установчими документами.

Генеральний директор має право без довіреності виконувати дії від імені товариства. Інші члени дирекції також можуть бути наділені цим правом.

Генеральний директор (директор) не може бути одночасно головою зборів учасників товариства.

Стаття 63. Контроль за діяльністю дирекції (директора) товариства з обмеженою відповідальністю

Контроль за діяльністю дирекції (директора) товариства з обмеженою відповідальністю здійснюється ревізійною комісією, що створюється зборам учасників товариства з їх числа, в кількості, передбаченій установчими документами, але не менше 3 осіб. Члени дирекції (директор) не можуть бути членами ревізійної комісії.

Перевірка діяльності дирекції (директора) товариства проводиться ревізійною комісією за дорученням зборів, з власної ініціативи або на вимогу учасників товариства. Ревізійна комісія вправі вимагати від посадових осіб товариства подання їй усіх необхідних матеріалів, бухгалтерських чи інших документів та особистих пояснень.

Ревізійна комісія доповідає результати проведених нею перевірок вищому органу товариства.

Ревізійна комісія складає висновок по річних звітах та балансах. Без висновку ревізійної комісії збори учасників товариства не мають права затверджувати баланс товариства.

Ревізія на ао ставити кання поз учасників, гроза суттє вариства ао живання с ми товари

Стаття 6 товариства повідальніс Учасник меженою який систе иуе або не виконує об шкоджає с сягненню і може бути вариства н но прийняти рів учасн При цьомуоу про представ иї участі н При вик з товарист лідки, пер 54; 55 цюо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Стаття 3 до відпо

Головний тренер колективу німського «Союнга» Олександр Ядас та капітан команди Анатолій Найдя виступають на майданчику. Молодий київський колектив топар проходить складний період становлення. Але до нього вже прикипх народи-болельщики. І це вселяє надії.

Фото Миколи БОЧКА.

СЛАВИМО ФУТБОЛЬНЕ ЗАКАРПАТТЯ

Обзавні люди стверджують, що колись 25-річ мешчанів Закарпаття займались футболком. Номас в цьому обласному Богом карі такої міста, села чи селища, де б не було футбольного поля, не проводились різноманітні матчі і турніри.

Весь футбольний світ знає імена сотень закарпатців, які були чемпіонами і переможцями найважливіших турнірів, починаючи з чемпіонату світу Європи та Олімпійських ігор, закінчуючи першостями між країнами та республіками. У ці дні футбол найтужіше Закарпаття відзначає свій славний ювілей — 40 років з часу створення цього клубу. Цей ювілей було присвячено міжнародний турнір жур-налістів, які пишуть на спортивну тему. Спорту плану-валася участь шести команд. Але новитиан Югославія та Румунія не дістали дозволу прохати територію Угорщи-ни. Отже, залишилась каварет, з'явився з його учасниками досить авторитетний. Мовити про це на тижневик прова-дять тренувати, зіграли без діл міжнародних і лосидників, побували в Нідерландах, Німеччині, Франції, Аргентині, Іспанії. До складу цього ко-лективу входять репортери з Ангелією «Новини», «Неза-лежної газети», «Спорт-експресу».

У закарпатці у колективі числилися тележурналісти, серед яких треба виділити Івана Кудьму. А редактор «Закарпатської правди» Степан Ваш дів на полі та, як його славний земляк, заслу-женно має честь спорту Но-вещ Сабо.

Кияни танок перед цих турніром мали солідний дос-від. Іммігрантські сили за-любительськими командами Німеччини, Болгарії, Юго-славії, Польщі, ці збірники, до яких входили тренери багатих адміністративних та підприємницьких дер-жав. «Пресни» (преса і нау-кова група) відіграють службу, до якої входять жур-налісти «НОЗІ», «Голосу України», «Спортивної газе-ти», «Радянської України», «Робітничої газети», «Мо-лоді гвардії», викладачі КІП та Інфраклубу.

«Темною ночною» були імена журналістів зі Словач-чини, і вони переважно підле-сли сорору, перемирили стар-товому ігровому дня москві-ців, які вважалися фаворита-ми, — 3,2.

Напружено проходили по-сидки і між господарями та гостями. Лише в другому

таблиці матчу, який грали у селі Сербидому, глядачі похилили голои. Спершу відзначився Іван Кудьма, та ніхли хвилини до завершення зустрічі різноманітні встановили Анатолій Кудьма, Віл, до речі, з винуватою виступав у діл пропертовському «Діпрі» та це ріді комом майстрів, те-пер викладач.

За регламентом турніру слід було пробити пенальті. Це чинили зробили закарпат-ці. З'явився на стадіоні «Ана-гара» пройшли вирішальні полі. Спершу кияни перегра-ли москвичів в послонну за-вершувати, який кубок про-міа сударі республіканської укордують укордують Федір Барга. Основний час — 1:1 (пенальті 5:4).

Ну, а головний приз ді-стався журналістам Закарпат-тя, які взяли голи без сло-ваками. 4,2. У перерви між таймами присутні та учасники турніру тепло при-втали з 60-річчю славного ілюстрації закарпатського фу-тболу Василя Федана.

Можна з упевненістю ска-зати, що турнір вийшов на славу. Москвичі і кияни ме-укали в чудовому північному укордують механічному заводу в Дубнінчана. Багато зусиль доклали до цієї спра-ви Закарпатські організації. Силили журналісти України, редакция газети «Закарпат-ська правда», обтелеграфію. Такі обласні федерації, та-болу, колектив укордують-го стадіону «Авангард» на чолі з директором Гогрем Ру-сановичем, та колектив спо-дирів виступав «Дісбана» міс-та Ужгорода, а це регіональ-не об'єднання «Закарпатсь-кі турнірники». Ак Ужгору-гу, атрофія «Дісбана» (Ж-город), колосп «Нові життя» Беретського району та це рід організації.

І останнє. Рік не заве-ршується, і треба провести рід заходів на честь ювілею фу-тболу Закарпаття, перед яких у богу і кияни, і одеські, ділпротекторів, і харків'я-ни. Повинні подумати про те, як це зробити і Федера-ція футболу України, і киян-ське «Динамо».

Віталій СУДІЯ,
Віктор БРАНІЧНИЙ,
співачий кореспондент
«Голосу України».
Ужгород — Київ.

Васкелібо, Розгратм Кубка саропельських чемпіонів серед жінок, «Динамо» (Київ, У-країна) — «Пуссхакат» (Фін-ляндія) — 102:37.

ПОНЕДІЛОК 14 ЖОВТНЯ ПРОГРАМА УТ—1

- 16.00 УТН
- 16.10 Діла дітям. «Джарпалца».
- 16.55 «Пісня каліков», Кон-церт.
- 17.25 Документальні телефільми «Нічний...» — «Спідинак».
- 18.00 Музичний глобус
- 19.00 УТН
- 19.30 Хто м... Громадянсько-політич-ні відношеннями. Част-ка 1.
- 20.45 На добраніч, дітні
- 21.00 Спілне виродиння артиста Умриди Олги Павловської.
- 21.20 Хто м... Частина 2.
- 22.20 Вечірні вісники.
- 22.50 Все про кіно.
- 0.05 УТН.
- 0.20 Нічний тэлезал. Мультифільм для дорослук.

ПРОГРАМА ЦТ—1

- 4.30 «Ромео».
- 9.05 Нове покликана вибриса.
- 10.05 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «П'ять хвилин до сикстин».
- 12.10 Мультифільм.
- 14.40 Прем'єра документально-го телефільму «Знахера».
- 15.00 ТСН.
- 15.10 Футбольні огляди.
- 12.40 Народні казки і причіт на-родіа різних країн.
- 12.45 Шоппі менодарина.
- 15.00 ТСН.
- 15.15 «Анна Павлова». Художній телефільм. І серія.
- 16.10 Мультифільм.
- 16.40 Вступна ансамбль танцю Дагостуно «Діскажик».
- 17.25 Дітська година (з урном французької мови).
- 18.25 Блокнот.
- 18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
- 18.45 Ринком. Час вибору.
- 19.30 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «П'ять хвилин до сикстин».
- 21.00 Інформаційна програма.
- 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Діскажик-1».
- 22.35 Авторське телебачення. У перерві — ТСН.
- 0.05 «П'ять хвилин до сикстин».
- 0.20 Музична програма.
- 1.35 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «П'ять хвилин до сикстин».
- 2.40 Документальний фільм «Хрест міне».

ПРОГРАМА ЦТ—2 І УТ—2

- 8.00 Вісті.
- 8.30 Гімністика.
- 8.35 Італійська мова.
- 9.05 Російська мова.
- 9.35 Світ грошей Адама Сміта.
- 10.15 Свіст про російську миль-туру.
- 10.30 «Півник». Мультифільм.
- 11.00 А. Сокурова. «Російська епо-пея».
- 11.30 Т.ІНКО.
- 12.00 Тема з варіаціями.
- 13.00 Кожан.
- 13.30 «Пісня». Художній теле-фільм.
- 14.30 Здагують літо.
- 15.00 «Спідинак». Документаль-ний телефільм.
- 15.30 «Спідинак». Документаль-ний телефільм.
- 16.00 Прем'єра науково-популяр-ного фільму «Лінійні злини. І серія».
- 16.45 «Дорамі». Мультифільм.
- 18.00 Кожан.
- 18.30 «Інтар'ю».
- 19.15 Ріні.
- 19.55 Ріні.
- 20.00 Вісті.
- 20.30 Вечірня казка.
- 20.35 Теліфірма інформують.*
- 20.55 Автогонки. Міжнародні зма-гання з кімбейтським гонок.
- 21.00 Дітська музика.
- 21.55 П'ята ковеса.
- 22.55 Кожан.
- 23.00 Вісті.
- 23.20 П'ята ковеса.
- 0.20 Чампійонат США з баскетбо-лу сард професіонала МБА. Фінал. «Чікаго буллз» — «Лос Анжелес лейкерс».

ВІСІТОР 15 ЖОВТНЯ ПРОГРАМА УТ—1

- 7.30 Відеобон «Ранковий мозок» (Гімністика, мультифільм).
- «Відпочини на Донеччині, «Акторська студія садякни-та», «Господи на змилу, «Місця погори».
- 8.45 УТН.
- 9.00 Діла дітям. Художній фільм «Містара — звір морський».
- 10.00 Доброго дня, доробі! Профспілки і музична професійна зазорювання кімліа у Рубіжньому.
- 10.25 Дітська година. Канал «Д».
- 12.35 «Циркова програма».
- 13.00 УТН.
- 16.00 УТН.
- 16.10 Діла дітям. Васюкка.
- 16.40 Документальний телефільм «Побєдана пісня».
- 16.50 «Попелюшка». Балетка ви-става.
- 19.00 УТН.
- 19.30 Студія «І грудня».
- 20.45 На добраніч, дітні
- 21.00 Мультифільм.
- 21.20 Урочистий вечір, присвяче-ний 85-річчю від дна народ-жання українського письменни-ка І. П. Баргана.
- 22.10 Мультифільм.
- 22.40 Продовження урочистого вечора письменника І. П. Ба-ргана.
- 23.00 ТСН.
- 0.15 Нічний тэлезал. Художній телефільм «Вечорніца».

ПРОГРАМА ЦТ—1

- 4.30 «Ромео».
- 9.05 Нове покликана вибриса.
- 10.05 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Закрути».
- 11.25 «Дітська година. Канал «Д».
- 12.35 «Циркова програма».
- 12.00 ТСН.
- 12.10 Біржові новини.
- 12.40 Біржові новини.
- 14.15 Телівізія.
- 15.00 ТСН.
- 15.15 «Анна Павлова». Художній телефільм. І серія.
- 16.10 Мультифільм.
- 16.40 Вступна ансамбль танцю Дагостуно «Діскажик».
- 17.25 Різон з чампійонів.
- 18.05 Дітська година (з урном французької мови).
- 18.10 Світ заплоталення.
- 18.25 Блокнот.
- 18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
- 18.45 Різон з чампійонів.
- 19.35 Хвилинні політи.
- 19.35 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Закрути».
- 21.00 Інформаційна програма.
- 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Діскажик-1».
- 22.35 Суніти. Що допоможе без-робітності?
- 22.50 ТСН.
- 23.05 Фреш-91.
- 0.05 Весті з експонем В. Ро-дінком.
- 1.10 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Закрути».
- 2.45 Прем'єра документального телефільму «Свідчення на-ресті».

ПРОГРАМА ЦТ—2 І УТ—2

- 8.00 Вісті.
- 8.30 Гімністика.
- 8.35 Німецька мова. І рік.
- 9.05 Німецька мова. 2 рік.
- 9.35 Ключ до саїтського ринку.
- 10.05 «Пісня». Художній теле-фільм.
- 10.30 «Пісня». Художній теле-фільм.
- 11.00 П'ята ковеса.
- 13.00 Кожан.
- 13.05 «Було у башки троє смілих».
- 13.30 «Пісня». Художній теле-фільм. І серія.
- 14.00 «Заборонні пісеньки». До-кументальний фільм.
- 14.40 По парамітосиним місцям «Спідинак».
- 15.25 Річчівка Гімністика.
- 17.00 «Пісня».
- 17.30 Прем'єра документального телефільму «Воздир Діска-жик».
- 18.10 Кітська балетна.*
- 18.40 Чампійонат СРСР з хокею. «Казань» — «Кітська Радя, У пер-ерві — Різон з чампійонів».
- 20.50 «На полінах у Сталін».
- 21.00 Здагують літо.
- 21.35 Здагують літо.
- 21.55 Здагують літо.
- 23.00 Вісті.
- 23.20 Теліфірма інформують.*
- 23.30 Теліфірма інформують.*

СЕРЕДА 16 ЖОВТНЯ ПРОГРАМА УТ—1

- 7.30 Відеобон «Ранковий мозок» (Гімністика, мультифільм).
- «Вісник» означає щоденність, «Акторська студія садякни-та», «Господи на змилу, «Місця погори».
- 8.45 УТН.
- 9.00 Спілне «Арієла».
- 9.10 Художній телефільм «Вікно каварти».
- 10.35 Школий сирин. 7 кл. Фізін-на. Що та мистецтво тіла?
- 10.55 Все про кіно.
- 12.10 УТН.
- 16.00 УТН.
- 16.10 На допомогу школи. Музика.
- 16.40 Музичний фільм «Осінні кон-церти».
- 17.05 Документальний телефільм «Постскриптум до першого де-рету».
- 18.00 Музичний фільм «Ніч у маво».
- 19.00 УТН.
- 19.30 Паркінг дитя народної.
- 20.30 Фамілія: для вас і про вас. Медіо-освітній фільм.
- 21.00 Урочистий вечір, присвяче-ний 85-річчю від дна народ-жання українського письменни-ка І. П. Баргана.
- 21.20 Урочистий вечір, присвяче-ний 85-річчю від дна народ-жання українського письменни-ка І. П. Баргана.
- 22.10 Продовження урочистого вечора письменника І. П. Ба-ргана.
- 23.00 ТСН.
- 0.05 Нічний тэлезал. Художній теле-фільм «Вісник». І серія.

ПРОГРАМА ЦТ—1

- 4.30 «Ромео».
- 9.05 Нове покликана вибриса.
- 10.05 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Закрути».
- 11.25 «Дітська година. Канал «Д».
- 12.35 «Циркова програма».
- 12.00 ТСН.
- 12.10 Біржові новини.
- 12.40 Біржові новини.
- 14.15 Телівізія.
- 15.00 ТСН.
- 15.15 «Анна Павлова». Художній телефільм. І серія.
- 16.10 Мультифільм.
- 16.40 Вступна ансамбль танцю Дагостуно «Діскажик».
- 17.25 Різон з чампійонів.
- 18.05 Дітська година (з урном французької мови).
- 18.10 Світ заплоталення.
- 18.25 Блокнот.
- 18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
- 18.45 Різон з чампійонів.
- 19.35 Хвилинні політи.
- 19.35 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Закрути».
- 21.00 Інформаційна програма.
- 21.40 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Діскажик-1».
- 22.35 Суніти. Що допоможе без-робітності?
- 22.50 ТСН.
- 23.05 Фреш-91.
- 0.05 Весті з експонем В. Ро-дінком.
- 1.10 ТБ Польщі представляє програму художніх телефіль-мів. «Закрути».
- 2.45 Прем'єра документального телефільму «Свідчення на-ресті».

ПРОГРАМА ЦТ—2 І УТ—2

- 8.00 Вісті.
- 8.30 Гімністика.
- 8.35 Німецька мова. І рік.
- 9.05 Німецька мова. 2 рік.
- 9.35 Ключ до саїтського ринку.
- 10.05 «Пісня». Художній теле-фільм.
- 10.30 «Пісня». Художній теле-фільм.
- 11.00 П'ята ковеса.
- 13.00 Кожан.
- 13.05 «Було у башки троє смілих».
- 13.30 «Пісня». Художній теле-фільм. І серія.
- 14.00 «Заборонні пісеньки». До-кументальний фільм.
- 14.40 По парамітосиним місцям «Спідинак».
- 15.25 Річчівка Гімністика.
- 17.00 «Пісня».
- 17.30 Прем'єра документального телефільму «Воздир Діска-жик».
- 18.10 Кітська балетна.*
- 18.40 Чампійонат СРСР з хокею. «Казань» — «Кітська Радя, У пер-ерві — Різон з чампійонів».
- 20.50 «На полінах у Сталін».
- 21.00 Здагують літо.
- 21.35 Здагують літо.
- 21.55 Здагують літо.
- 23.00 Вісті.
- 23.20 Теліфірма інформують.*
- 23.30 Теліфірма інформують.*

